डिभिजन वन कार्यालय नवलपुरको आ.व. ०८०/८१ को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन- २०८१

गण्डकी प्रदेश सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय,नवलपुर

कावासोती, नवलपरासी (ब.सु.पूर्व)

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन - २०८१

आर्थिक वर्ष	:	२०८०/०८१
प्रकाशक	:	डिभिजन वन कार्यालय, नवलपुर ,नवलपरासी (ब.सु.पूर्व)
		वेबसाईटः *www.dfonawalpur.gov.np* फोन नं. ०७८–५४०१३५
		ईमेलः *dfonawalpur@gmail.com*
सर्वाधिकार	:	प्रकाशकमा सुरक्षित
सल्लाहकार	:	वसन्त केशव अधिकारी (डिभिजनल वन अधिकृत)
प्रकाशित संख्या	:	३०० प्रति
सम्पादन सहयोगी	:	डिभिजन वन कार्यालय, नवलपुरमा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरू
आवरण फोटो	:	डिभिजन वन कार्यालय, नवलपुरको कार्यालय भवन
मुद्रण	:	हिमश्री प्रिन्टर्स, कावासोती ☎ ०७८–५४०५०९

मन्तव्य

समुन्द्र सतहदेखि ९१ मिटरदेखि १९३६ मिटरसम्म उचाईमा फैलिएको नवलपरासी(ब.सु.पू.) जिल्ला मुख्यतया: महाभारत र चुरे पर्वतीय श्रृंखला सहित दक्षिणी समतल भू–भाग रहेको जिल्ला हो। पहाडी, भित्री मधेश र तराईको तीन तले भू–वनोटमा अवस्थित यो जिल्ला करीव ६८ कि.मी. पूर्व पश्चिम राजमार्गको सवैभन्दा ठूलो खण्ड ओगट्ने जिल्ला हो। यस राजमार्गको मध्यविन्दु (५१२ कि.मी.) पनि यसै जिल्लामा पर्दछ। कूल २१६२ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल ओगटेको जिल्लाको कूल भू–भागको करीव ५९ प्रतिशत वन क्षेत्रले ओगटेको छ।

भौगोलिक अवस्थिति अनुसार नै जैविक विविधतामा धनी जिल्लाको रुपमा चिनिने यस जिल्लाको वन क्षेत्रको संरक्षण, विकास तथा व्यवस्थापनका लागि डिभिजन वन कार्यालय, नवलपरासी (ब.सु.पू.) वाट सामुदायिक वन, साझेदारी वन, चक्ला वन, धार्मिक वन, कबुलियती वन, निजी वन, सार्वजनिक जग्गा व्यवस्थापन, चुरे संरक्षण, वन्यजन्तु संरक्षण, जडीवुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावार संरक्षण तथा विकास, जलवायू परिवर्तन तथा वन डढेलो व्यवस्थापन लगायतका कार्यक्रमहरु सञ्चालन हुँदै आईरहेको छ। विगत वर्षमा सञ्चालित उल्लेख्य कार्यक्रमहरुको सम्वन्धमा सरोकारवाला सवैलाई जानकारी गराउने र कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी वनाउन पृष्ठपोषण समेत लिने उद्धेश्यले यो पुस्तिका प्रतिवेदनको रुपमा तयार पारिएको छ।

यस पुस्तिकामा प्रस्तुत विषयवस्तु तथा तथ्याङ्कहरुलाई विश्वासनीय वनाउन भरपूर प्रयास गरिएको छ। यद्यपि पक्कै पनि केही न केही त्रुटी कमजोरी रहन सक्दछ। यस प्रति यहाँहरुको अमूल्य सुझाव तथा प्रतिक्रियाका लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछु। यहाँहरुको अमूल्य सल्लाह सुझाव तथा प्रतिक्रियालाई मार्गदर्शनको रुपमा लिई आगामी दिनमा थप परिस्कृत र परिमार्जित गर्दै लगिने प्रतिवद्धता समेत जाहेर गर्दछु।

अन्तमा यस पुस्तिका प्रकाशनको लागि जानकारी , तथ्याङ्क तथा विवरण उपलव्ध गराउनु हुने सम्पूर्ण उपभोक्ता समूह, कर्मचारी तथा यो पुस्तिकालाई यो अवस्था सम्म ल्याउन अहोरात्र खटिई मूर्त रुप दिनु हुने वन अधिकृत श्री शिशिर लम्साल लगायत टिमलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चहान्छु।

....

वसन्त केशव अधिकारी

डिभिजनल वन अधिकृत

विषय सुचि

क्र.सं.	विषय	पेज नं.
१	जिल्लाको वस्तुस्थिति	१
२	वन व्यवस्थापन	५
३	जिल्लाको वार्षिक प्रगति विवरण	१२
४	वन पैदावर उत्पादन , विक्रि वितरण तथा आम्दानी सम्बन्धि प्रगति विवरण	४३
५	कार्यालयको मौजुदा वन संगठन र भौतिक पूर्वाधार	४५
६	वन व्यवस्थापनका समस्या, चुनौती , अवसर र हालसम्मका सिकाई	४७
७	अनुसूचि - १ , डिभिजन वन कार्यालय नवलपुर अन्तरगतका सव डिभिजन वन कार्यालयहरूको कार्यक्षेत्र	४९
८	अनुसूचि -२, आ.व. ०७८/०७९ सम्म हस्तान्तरण भएका धार्मिक वन सम्बन्धि विवरण	५०
९	अनुसूचि-३ , साझेदारी वनको विवरण	५१
१०	अनुसूचि-४, चक्ला वनको विवरण	५१
११	अनुसूचि-५, जिल्लामा हालसम्म दर्ता भएका नीजि वनहरूको विवरण	५१
१२	अनुसूचि- ६, अन्य प्रयोजनका लागि उपलब्ध गराइएको वनक्षेत्र जग्गाको विवरण	५३
१३	अनुसूचि-७, जिल्लामा रहेका नर्सरीहरू	५४
१४	अनुसूचि -८, डिभिजन वन कार्यालय नवलपुरको वन संगठन संरचना	५५
१५	अनुसूचि-१०, आ.व.०७८/०७९ मा डिभिजन वन कार्यालयबाट सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण	५६

परिच्छेद १
जिल्लाको वस्तुस्थिति

१.१ परिचय

नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व) जिल्ला राज्यको पुर्नसंरचना भएसंगै साविक नवलपरासी जिल्लाबाट विभाजन भई बनेको हो । गण्डकी प्रदेशको ६.०६ प्रतिशत भू–भाग ओगटेको, भारतको सिमानासँग जोडिएको पूर्वमा - चितवन, पश्चिममा - नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम), उत्तरमा – पाल्पा र तनहुँ जिल्ला तथा दक्षिणमा- चितवन जिल्ला र भारतको उत्तर प्रदेश रहेको यस जिल्लाको क्षेत्रफल १,३३१.१६ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । नेपालको पूर्व पश्चिम राजमार्गको मध्यविन्दुमा (५१२ कि.मि.) पर्ने करीव ६८ किलोमिटर सडक खण्ड यस जिल्लामा पर्दछ । २०७८ सालको जनगणना अनुसार ३,७८,०७९ जनसंख्या रहेको यस जिल्लामा ४ वटा नगरपालिका र ४ वटा गाउँपालिका गरी ८ वटा स्थानीय तहहरु रहेका छन । प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचनका लागि २ वटा र प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचनको लागि ४ वटा निर्वाचन क्षेत्रहरु कायम रहेको छ । गैंडाकोट, रजहर, प्रगतीनगर, कावासाती, चोरमारा, अरुणखोला, दुम्किबास, डेढगाउँ र वुलिङटार यहाँका प्रमुख बस्तीहरू हुन् । भित्री मधेश र महाभारत पर्वत श्रृंखला दुई फरक भू–बनोटले बनेको यस जिल्ला जैविक विविधताको हिसावले अत्यन्तै धनी रहेको छ । जिल्लाको भित्री मधेश अन्न र तरकारी तथा पहाडी भाग फलफूल तथा पशुपालनको लागि प्रसिद्ध छ । विभिन्न जातजाती, भाषाभाषी, धर्म, संस्कृती, पेशा भएका समुदायको वसोवास स्थल भएकोले यो जिल्ला वहुभाषिक, वहुधार्मिक एवं वहुसाँस्कृतिक सम्पदामा धनी मानिन्छ ।

१.२ भौगोलिक अवस्थिति

विश्व मानचित्रमा २७°२६' देखि २७°४७' उत्तरसम्म अक्षांश र ८३°४०' देखि ८४°३५' पूर्व देशान्तरमा फैलिएको समुद्री सतहबाट ९१ देखि १९३६ मिटरसम्म उचाईमा अवस्थित यस जिल्लालाई भौगोलिक आधारमा देहाय अनुसार बिभाजन गरिएको छ ।

क) पहाडी क्षेत्र

जिल्लाको बीचमा पर्ने महाभारत पर्वतको उत्तरी एवं दक्षिणी ढलो र महाभारत लेक हुदै दक्षिणतिर फैलिएर नारायणी नदीको किनारसम्म फैलिएको चुरे श्रृंखलालाई पहाडी क्षेत्र मानिएको छ । यो क्षेत्र ५०० देखी १९३६ मी. सम्मको उचाईमा फैलिएको छ । यस क्षेत्रका अग्ला टाकुराहरूमा देबचुली १९३६ मी., बरचुली १७६५ मी. र महलपोखरी १०३२ मी. उल्लखेनीय छन् । यस क्षेत्रबाट गिरुबारी, अरुण, झरही, केरुङ्गे,

आदि खोलाहरू दक्षिण तर्फ बगी नारायणी नदीमा तथा देउसोत, फूलमादी, निरन्दी, बुङ्दी आदि खोलाहरू उत्तर तर्फ बगेर कालीगण्डकीमा मिसिएका छन् । उत्तर तर्फको पानी ढलोको जमिनमा सिंचाईको सुबिधा कम रहेको छ । यहाँ प्रमुख रुपमा मकै, कोदो तथा खोला किनार आसपासमा धान खेती गर्ने गरिन्छ । सुन्तला खेती र पशुपालन प्रशस्त संभावना बोकेको जिल्लाको उच्च भेगमा तथा तल्लोक्षेत्रमा साल, असना, सिसौ आदिका रुखहरू पाईन्छ । जिल्लाका वुलिङ्गटार, बौंदीकाली र हुप्सेकोट यस क्षेत्रमा पर्दछन । यहाँका प्रमुख बस्तीहरूमा डेढगाउँ, बुलिङ्गटार, झ्यालवास, नगरडाँडा, अर्खला, ब्याघान आदि पदर्छन्।

ख) भित्री मधेश

जिल्लाको पूर्ब दक्षिणमा रहेको पहिले औलिया भनिने नवलपुर क्षेत्र नै भित्री मधेशको रुपमा रहेको क्षेत्र समुद्री सतहबाट करीब ३०० देखि ५०० मी. सम्मको उचाईमा पर्दछ । पूर्व तर्फ साँगुरिएको तथा दक्षिण–पश्चिम तर्फ फुकेको छ । यस क्षेत्रको सालको जंगल नेपालमा सबैभन्दा राम्रो मानिन्छ । यस क्षेत्रको मुख्य खाद्य बालीहरूमा धान, मकै र गहुँ पर्दछन् । यस क्षेत्रमा गैडाकोट, कावासोती, देवचुली, मध्यबिन्दु नगरपालिकाहरू र विनयी त्रिवणी गाउँपालिकाहरू पर्दछन् । गैँडाकोट, रजहर, प्रगतीनगर, कावासोती, डण्डा बजार, शिबबस्ती, अरुणखोला, चोरमारा र दुम्किबास यहाँका प्रमुख बस्तीहरू हुन्।

तालिका १.१- भौगोलिक विविधताका आधारमा जिल्लाको विभाजन

क्र.सं.	भौगोलिक क्षेत्र	स्थानीय तहको संख्या	गाँउपालिका तथा नगरपालिकाको नाम
१	पहाडी क्षेत्र	३ गाँउपालिका	बौदिकाली, बुलिङ्गटार, हुप्सेकोट
२	भित्री मधेस क्षेत्र	४ नगरपालिका र १ गाँउपालिका	गैंडाकोट, कावासोती, देवचुली, मध्यविन्दु नगरपालिका र विनयी त्रिवेणी गाँउपालिका

१.३ हावापानी

उत्तर तर्फको जलबायु महाभारत र चुरे पर्बत श्रृंखलाबाट प्रभाबित भएकोले पहाडी क्षेत्रमा हिउँदमा बढी जाडो र गर्मीको समयमा शितल हुन्छ । भित्री मधेशमा हिउंदमा सामान्य जाडो भएता पनि कहिलेकाही हुने शितलहरले ज्यादै जाडो र गर्मीमा ज्यादै गर्मीको महशुस हुन्छ । यस जिल्लाको न्यूनतम तापक्रम ५ डिग्री सेल्सियस देखि अधिकत्म तापक्रम ३७ डिग्री भएको पाईन्छ । जिल्लामा औसत बार्षिक बर्षा २१४५ मिलिमिटर हुन्छ । नवलपुर क्षेत्रको उत्तरमा पर्ने महाभारत प्रदेशमा समशितोष्ण हावापानी पाइन्छन । यहाँको औसत अधिकतम तापक्रम ३० डिग्री र न्यूनतम तापक्रम १५ डिग्री सेल्सियस हुन्छ र प्रायः जसो मनसुनी बायुले बर्षा हुने गर्दछ भने भित्री मधेश, चुरे क्षेत्रमा उष्ण तथा सम शितीष्ण किसिमको हावापानी पाइन्छ । यहाँ गर्मी याममा निकै गर्मी र जाडो याममा बिहान बेलुका जाडो हुने गर्दछ ।

१.४. भू-उपयोग

तालिका नं. १.२- जिल्लाको भू-उपयोगको अवस्था

क्र.सं.	भू उपयोग	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)	प्रतिशत
१.	कृषि योग्य जमिन	३०१.७५	२२.६७
२.	कृषि अयोग्य जमिन	७५.००	५.६३
३.	वन क्षेत्र	६४६.८३	४८.५९
४.	चरन क्षेत्र	३७.०९	२.७९
५.	राष्ट्रिय निकुन्जले ओगटेको क्षेत्र	६३.६४	४.७८
६.	नदिनाला, भिर, पहिरो	११३.०४	८.४९
७.	अन्य (बाटो, सडक तथा आवास क्षेत्र)	९३.८१	७.०५
	जम्मा	१३३१.१६	१००

श्रोत – नमुना नवलपुर जिल्ला विकास योजना, परिकल्पना दस्तावेज, २०७५

१.५ जल सम्पदा

यस जिल्लाका करिब ५० भन्दा बढि प्रमुख खोला, खहरेहरू, महत्वपूर्ण तालहरु र ५३३ वटा नीजि पोखरीहरुका साथै उपजलाधारको संख्या ३६ गोटा रहेको छ । जिल्लामा रहेका प्रमुख ताल, नदिखोला, नहरहरुको विवरण तलको तालिका २ मा उल्लेख गरिएको छ । यहाँका प्रमुख नदी तथा खोलाहरूमा नारायणी नदी, झरही खोला, गिरुबारी खोला, जयश्री खोला, केरुङ्गे खोला, लोकाहा खोला, पत्थर खोला, बिनयी खोला, अरुणखोला खोलालाई लिन सकिन्छ । चुरेपहाडबाट निस्कने कतिपय खहरेहरू बर्षायाममा बाढीको रुपमा आउने र हिउंदमा सुक्ने गर्दछन् ।

तालिका १.३ - जिल्लामा रहेका प्रमुख ताल, नदि खोला तथा नहरहरुको विवरण

प्रमुख नदी तथा खोला	नारायणी, अरुणखोला, विनयीखोला, झरहीखोला, गिरुवारीखोला, जयश्रीखोला, केरुङ्गेखोला, लोकाहाखोला, पत्थरखोला आदि ।
प्रमुख ताल	ढवाहा ताल, ऐतिहासिक कावासोती टरुवा ताल (२.० हे.), गैंडा ताल (करिव १.६७ हे.), पोखरीताल जिल्लाका प्रमूख तालतलैया हुन् ।
सिंचाइकुलो र नहर	वुलिङ्गटार सिंचाई आयोजना, डेडगाउँ सिंचाई आयोजना, ऐतिहासिक कावासोती ताल संरक्षण तथा सिचाई योजना ।

१.६ माटो

यस जिल्लामा समग्र रुपले पाँगो माटो (बलौटे दोमट) भेटिन्छ । जिल्लाको नवलपुर क्षेत्रमा बलौटे दोमटका

साथै उर्वराको हिसावले खैरो पहेलो रंगको सुख्खा माटो पाईन्छ। महाभारत श्रृखलामा पत्थरिलो माटो प्रशस्त पाईन्छ भने कतैकतै रातो र चिम्टाइलो छ भने प्रशस्त चुनढुङ्गा रहेको छ। माटोको PH ४.८ देखी ६.८ सम्म रहेको छ। मध्य पहाडी क्षेत्रको माटो दोमट र हल्का चिम्टाइलो छ। सिवालिक क्षेत्रको माटोको वनावट खैरो र वालुवा समेत मिसिएको रहेको छ। भावरमा सुख्खा माटो अर्थात मसिना कंकड वालुवा मिश्रित माटो पाईन्छ।

१.७ घरधुरी जनसंख्या तथा जातजातिहरुको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस जिल्लाभित्र जम्मा परिवार संख्या ९३,९२५, कुल जनसंख्या ३,७८,०७९ (महिला २,००,१९२, पुरुष १,७७,८८७) र जनघनत्व २६५ प्रति वर्ग कि.मी. रहेको छ। त्यसैगरी स्थानीय तह अनुसार कावासोती न.पा.मा सबैभन्दा धैरै २२,१६६ र बौंदीकाली गाउँपालिकामा सबैभन्दा कम २,९१३ परिवारहरू बसोबास गर्दछन्। यस जिल्लाको औषत परिवार संख्या ४.०२ रहेको छ। यस जिल्लामा बहुसम्प्रदायिक जातजातीहरू पाउन सकिन्छ। खासगरी आर्य र मंगोलियन सम्प्रदायहरू अन्तगर्तका विभिन्न जातजातिहरू विगत देखिनै बसोवास गदै आएका छन। आर्य सम्प्रदायमा तहगत हिन्दुजात समुह रहेको छ। यसै अन्तर्गत पेशागत जाति समुह (दलित जातिहरू) पनि यस जिल्लामा रहेका छन। मंगोलियन सम्प्रदायहरूमा मगर, थारु, गुरुङ्ग, तामाङ्ग, कुमाल, दराई आदि मुख्य रहेका छन। पहाडी क्षेत्रमा आदिमकाल देखि मगर, गुरुङ्ग तथा तामाङ्ग र थारु जाति मैदानी भागमा वसोवास गर्दै आएको पाइन्छ। यस जिल्लामा रहेका जातजातिहरू मध्ये सबैभन्दा बढी मगर त्यसपछि ब्राहमण(पहाड), थारु तथा क्षेत्रीहरूको बाहुल्यता रहेको छ। पहाडी क्षेत्रमा मगरको बसोबास ६० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको देखिन्छ। हुप्सेकोट, बुलिङ्गटार, बौदीकाली र विनयी त्रिवणी गाउँपालिका क्षेत्रमा मगर जाति र कावासोती, गैंडाकोट, मध्यिवन्दु देवचुली नगरपालिका क्षेत्रमा ब्राहमणहरूको बाहुल्यता रहेको छ। यद्दपि प्राय सबै न.पा. तथा गा.पा.हरूमा ब्राहमणहरू बसोबास गर्दै आएका छन। जिल्लाको मध्यविन्दु नगरपालिका क्षेत्रमा तेस्रो ठुलो स्थान ओगट्ने थारु जातिको बसोवास रहेको छ। यस क्षेत्रमा कुमाल र दराई जातिहरू पनि पूराना जातिहरूको रूपमा परिचित रहेका छन। २०१३ सालदेखि पहाडी क्षेत्रवाट वसाईसराई गर्नेको संख्या तिव्रता आएकोले व्राह्मण, क्षेत्री, नेवार, गुरुङ आदि जातिहरूले आ–आफ्नो वसोवास स्थल कायम गरेका छन्।

१.८. धार्मिक परम्परा र चाडपवर्हरू

यस जिल्लाका अधिकांश समुदायहरु हिन्दु धर्मावलम्वी छन्। यस वाहेक जिल्लामा वौद्ध, मुस्लिम र इसाई धर्मालम्वीहरु पनि रहेका छन्। हिन्दु र बौद्धमार्गीहरूको ऐतिहासिक पक्षहरूसंग जोडिएको प्रसिद्ध मन्दिर तथा गुम्बाहरू, त्रिबेणीधाम, घुमाउरीघाट, दाउन्नेदेबी, हिन्दु र मुश्लिम समुदायको साझा आस्थाको केन्द्र मदरबाबा, कैलाश आश्रम, मौलाकालिका मन्दिर, कुमारवर्ती, रुद्रपुरगढी, देबघाट, घुमारिघाट आदि यस

जिल्लाका महत्वपूर्णधार्मिक क्षेत्रहरु हुन । विषेशरुपमा बुद्धजयन्ती, शिवरात्री, रामनवमी, विजयादशमी, तिहार, श्रीपञ्चमी, मकर सक्रान्ति,जनैपूर्णिमा, तिज, ल्होसार,माघी, फागुपूर्णिमा आदि अवसरहरुमा यस जिल्लामा साँस्कृतिक महत्वका निकै रोचक, आकर्षक र वृहत जात्रा एवं मेलाहरू लाग्दछन् । यसको अलवा मुस्लिम समुदायले ईद र इसाई समुदायले क्रिसमस चाडपर्व मनाउँछन् ।

१.९. प्रमुख पर्यटकीय क्षेत्रहरू

जिल्लाको भौगोलिक बनावट, वन जंगल लगायत प्राकृतिक सम्पदाहरु पहुंचयोग्य पहाड र फराकिलो भित्री मधेश का अलवा यहांका विविध जनजाति, धर्म, संस्कृति, विविध प्राकृतिक हावापानी अझै उल्लेखनीय पक्ष हुन । जिल्लामा रहेका प्रसिद्ध धार्मिक क्षेत्रहरु, ऐतिहासिक स्थलहरु पर्यटन प्रवद्र्धनका दृष्टिले महत्वपूर्ण छन् । यस जिल्लामा धार्मिक, पौराणिक एवं ऐतिहासिक पर्यटकिय स्थलहरु खासगरी पर्यावरणीय पर्यटन, कृषि पर्यटन, धार्मिक पर्यटन, शैक्षिक पर्यटन, साहसिक पर्यटन, जल विहार (न्याफ्टीङ) तथा जिल्लाका विभिन्न ग्रामिण स्थानहरुमा आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटन प्रवद्र्धनका लागि विभिन्न जातजातीको मौलिकता झल्कने होमस्टेहरु समेत संचालनमा रहेका छन् । जिल्लाका प्रमुख पुरातात्विक तथा पर्यटकिय स्थलहरुमा त्रिवेणी धाम (विनयी त्रिवेणी गा.पा.), गजेन्द्रमोक्ष धाम (विनयी त्रिवेणी गा.पा.), दाउन्ने देवी (विनयी त्रिवेणी गा.पा.), मौलाकालिका मन्दिर (गैडाकोट न.पा.), शिवपुर गढी (विनयी त्रिवेणी गा.पा.),रुद्रपुर गढी (हुप्सेकोट गा.पा.), कैलाश सन्यास आश्रम्, लक्ष्मी नृसिंह दिव्यधाम, देवचुली र बड्चुली पहाड, मुकुन्दसेन दरवार, सि.जि. शाश्वत धाम, महल पोखरी, दुर्गा मन्दिर, थारु भिलेज, महाराजा थान, टरुवा ताल, अकलादेवी मन्दिर, कामधेनु स्थान, थारु होमस्टे, मगर होमस्टे, गुरुङ होमस्ट, कुमाल होमस्टे, बोट माझी होमस्टे, रमणीय घुमाउरीघाट तथा विश्व सम्पदा सुचिमा सुचिकृत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, संरक्षित वन्यजन्तु अवलोकन स्थल र जलविहार (न्याफ्टीङ) गर्न सकिने कालीगण्डकी नदि, नारायणी नदि आदि प्रमुख रहेका छन् ।

१.१. इन्धन खपतको अवस्था :-

केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ अनुसार यस जिल्लाको कूल घरपरिवारको संख्या मध्ये खाना पकाउन ३५.२८ प्रतिशतले दाउरा, ०.०१ प्रतिशतले मट्टितेल, ६२.८२ प्रतिशतले एल.पि. ग्याँस, ०.०४ प्रतिशतले गुईठा, १.५२ प्रतिशतले वायो ग्याँस, ०.२६ प्रतिशतले बिजुली र ०.०३१ प्रतिशतले अन्य प्रयोग गर्दछन् ।

१.११ उद्योगहरु

यस जिल्लामा प्रमुख रुपमा भृकुटी कागज कारखाना (हाल वन्द), गोर्खा ब्रुअरी लि., चौधरी उद्योग ग्राम, सि.जी. सिमेन्ट, म्याकेफेरी प्रा.लि. (गेवियन तार तथा मेसजाली निर्माण कम्पनी), होङ्सी सिमेन्ट ठूला उद्योगहरु रहेका छन् । यस वाहेक विविध व्यापार व्यवसाय र वन पैदावारमा आधारित साना घरेलु उद्योगहरु प्रशस्त मात्रामा रहेको पाईन्छ । जसबाट स्थानीयहरुको आयआर्जन र रोजगारीमा टेवा पुगेको छ ।

परिच्छेद २
वन व्यवस्थापन

२.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

बि.सं. २०२० साल भन्दा अगाडि यस जिल्लाको वन जंगल एकदमै घना र वन्यजन्तुहरु समेत प्रशस्त मात्रामा रहेका थिए । जिल्लाको महाभारत श्रृंखला वरपर पहाडमा मगर तथा तराईमा थारु आदिवासीहरुको बस्ती थियो । बि.सं. २०२० साल पछि तराई र भित्री मधेश क्षेत्रमा औलो उन्मूलन अभियान शुरु भयो । तत् पश्चात् सरकारले तराई तथा भित्री मधेश क्षेत्रमा पहाडी क्षेत्रबाट मानिसहरु ल्याई बस्ती वसाउन पुनर्बास कार्यक्रम ल्यायो । निजी स्तरबाट समेत मानिसहरु आई वन क्षेत्र फँडानी गरी बसोबास गर्न थाले । वि.स. २०३६, २०४६, २०६२/०६३ सालमा भएको राजनैतिक परिवर्तनहरुको समयमा व्यापक वन क्षेत्र अतिक्रमणको चपेटामा पर्‍यो । अव्यवस्थित वसोवासले प्रश्रय पायो । यसको असर वन क्षेत्रमा परि बर्षेनी वन क्षेत्र घट्दै, हैसियत बिग्रदै कृषि भूमिमा परिणत भई बस्ती विकास भएको छ । निजी अतिक्रमणका साथै राजमार्गका छेउछाउका वन क्षेत्रहरु स्कुल, कलेज, हस्पिटल, मठ मन्दिर, गुम्बा आदि जस्ता संघ संस्थाहरुको संस्थागत अतिक्रमणको चपेटामा परेका छन् । यसले गर्दा वन क्षेत्रको विनास, क्षयीकरण र खण्डिकृत हुन गई जैविक विविधतामा ह्रास भएको छ । वन्यजन्तुहरु विचरण गर्ने स्थान र आहाराको कमी हुन गई मानव वन्यजन्तु द्धन्दका घटना बढेको देखिएको छ ।

यस जिल्लाको वन व्यवस्थापनको प्रयास स्वरुप बि.सं. २०२१/०२२ सालमा केही नमुना प्लटहरु स्थापना गरी वन तथ्याङ्क लिने कामहरु भएका थिए । बि.सं. २०२३ साल ताका पहिलो पटक नवलपरासी जिल्लाको वन क्षेत्र समेत समेटिएको बन व्यवस्थापन कार्ययोजना लुम्विनी वन डिभिजनले तयार गरेको थियो । त्यसमा बन मौज्दात संचिति को तथ्याङ्क लिने कार्य गरिएको थियो । आ.व. २०४३/०४४ देखि २०४८/०४९ सम्म तराई सामुदायिक बन विकास आयोजनाबाट जिल्लाका खास गरी सडक तथा नहर किनार, हैसियत बिग्रेका प्राकृतिक बन र निजी जग्गामा वृक्षारोपण कार्यक्रम संचालन भएको थियो ।

वि.सं. २०४५ सालमा पहिलो पटक नवलपरासी जिल्लाको ५ वर्षे वन कार्ययोजना तयार गरिएको थियो । नेपालमा वनको संरक्षण, सम्वर्द्धन र व्यवस्थापन गर्न २०४५ सालमा २१ बर्षे वन विकास गुरुयोजना तयार भयो । आ.व. २०५१/५२ देखि २०५५/५६ सम्मका लागि दोश्रो पटक ५ वर्षे वन कार्ययोजना तयार गरियो । आर्थिक वर्ष २०५३/०५४ सम्म लागु भएको राष्ट्रिय वन तथा कबुलियती वन कार्यक्रमले राष्ट्रिय वन संरक्षण र बिकास कार्यमा प्राथमिकता दिएको थियो । साविक नवलपरासी जिल्लामा भएका वन सम्पदाको विस्तृत सर्भेक्षण मापन कार्यको प्रतिवेदन वि.सं.२०४९ मा प्रकाशित भएको थियो । जुन वि.सं. २०४५/०४६ को

हवाई नक्शा र स्रोत सर्वेक्षणबाट तयार गरिएको थियो । यिनै तथ्याङ्कको आधारमा वन बिभागका लागि वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण केन्द्रले यस जिल्लाको लागि आ.व. २०५२/०५३ देखि २०५६/०५७) वन व्यवस्थापन कार्ययोजना तयार गरेको थियो । जिल्लाको पञ्चवर्षिय वन कार्ययोजना तयार गरेर मात्र वन क्षेत्रमा वन विकासका कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति अनुरुप आ.व. २०७७/०७८ देखि २०८१/०८२ सम्मको ५ वर्षे वन व्यवस्थापन कार्ययोजना तयार भै कार्यान्वयनमा आएको छ । यस वन व्यवस्थापन कार्ययोजनामा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारका वन सम्वन्धी दीर्घकालिन सोच, वन नीति तथा उद्देश्यहरु र यस जिल्लाको सम्भावनाहरुलाई ध्यान दिई वन क्षेत्रको संरक्षण, विकास लगायतको व्यवस्थापनका कार्यहरु, वन पैदावारको संकलन एवं विक्री, विश्वव्यापी रुपमा रहेको देखा परिरहेको जलवायु परिवर्तनका असर न्यूनीकरण र अनुकूलन सम्वन्धी कार्यक्रमहरु, वन्यजन्तु संरक्षण, पर्यापर्यटन विकास आदि कार्यक्रमहरु समावेश गरिएको छ ।

२.२ वनको प्रकार

यस जिल्लामा देहायका प्रकारको वनहरु रहेको पाईन्छ ।

- पहाडी साल वन
- तल्लो शितोष्ण प्रदेशीय वाँझ फलाँट वन
- तल्लो उष्ण प्रदेशीय साल तथा चौडापाते मिश्रित वन
- नदि तटिय खयर सिसौ वन
- माथिल्लो उष्ण प्रदेशीय नदि तटिय वन

२.३ पारिस्थीतिकीय प्रणाली

यस जिल्लामा देहायका पारिस्थिकिय प्रणालीहरु रहेको पाईन्छ ।

- घाँसे मैदान पारिस्थिकिय प्रणाली
- वन पारिस्थिकिय प्रणाली
- कृषि पारिस्थिकिय प्रणाली
- जलचर पारिस्थिकिय प्रणाली
- शुद्धपानी पारिस्थिकिय प्रणाली

२.४ वनको क्षेत्रफल

यस जिल्लाको दक्षिण भागमा चितवन राष्ट्रिय निकुन्जको संरक्षित क्षेत्र ४.७८ प्रतिशत (६३६४ हेक्टर) रहेको छ । उक्त निकुन्ज क्षेत्र समेत गरी यस जिल्लामा कूल क्षेत्रफलको ५७.४६ प्रतिशत (७६,४९३ हेक्टर) वन क्षेत्र रहेको छ । निकुन्ज क्षेत्र वाहेक जिल्लाको कूल क्षेत्रफलको ५२.६८ प्रतिशत अर्थात ७०१२७ हेक्टर वन क्षेत्र रहेको छ । स्थानीय तह अनुसार जिल्लाको वन क्षेत्रको अवस्था देहाय वमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. २.१ - स्थानीय तह अनुसार वनको क्षेत्रफल

क्र.सं.	स्थानीय निकाय	जम्मा क्षेत्रफल (हे.)	वनले ढाकेको क्षेत्र			
			क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत	निकुञ्ज क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत
१	गैंडाकोट न.पा.	१५९९३.००	९७३३.००	६०.८६	६३६४.००	
२	देवचुली न.पा.	११२७२.००	५९५७.००	५२.८५		
३	कावासोती न.पा.	१०८३४.००	२९३०.००	२७.०४		
४	मध्यविन्दु न.पा.	२३३३४.००	१३३३७.००	५७.१६		
५	विनयी त्रिवेणी गा.पा.	२८८१०.००	१९९५९.००	६९.२८		
६	हुप्सेकोट गा.पा.	१८९२१.००	११७१६.००	६१.९२		
७	बौदीकाली गा.पा	९१८७.००	५००५.००	५४.४८		
८	वुलिङटार गा.पा	१४७६८.००	७८५६.००	५३.२०		
	जम्मा	१३३११९.००	७६४९३.००		६३६४.००	

२.५ व्यवस्थापन पद्दती अुसार वनको किसिम र क्षेत्रफल

यस जिल्लाको वन क्षेत्रलाई संरक्षण एवं दिगो व्यवस्थापन गर्न डिभिजन वन कार्यालयले प्रचलित ऐन कानून र निति वमोजिम समुदायमा आधारित रही विभिन्न ढंगले व्यवस्थापन गर्दै आएको छ।

तालिका नं. २.२ - जिल्लाको मौजुदा वन क्षेत्रको व्यवस्थापन पद्दती

सि.नं.	व्यवस्थापन पद्दती	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत	समूह संख्या	ला.घरधुरी संख्या	लाभान्वित जनसंख्या	कैफियत
१.	सामुदायिक वन	३७४६५.४३	४८.९७	२१२	५६७९१	३०१७३४	सा.व.उ.स.हरुबाट व्यवस्थापन हुने।
२.	कवुलियती वन	१५२४.७	१.९९	१७७	१८३०	११४८६	क.व.स.हरुबाट व्यवस्थापन हुने।
३.	साझेदारी वन (मध्यविन्दु साझेदारी वन)	६७२.८६	०.८८	१	३४८९	०	नेपाल सरकार र वन समूहबाट व्यवस्थापन हुने
४.	धार्मिक वन	१९८.१७	०.२६	८	०	०	धार्मिक समिति मार्फत व्यवस्थापन हुने ।
५.	चक्ला वन (अरुणखोला दुम्कीवास सरकारद्वारा व्यवस्थित वन)	३८३८.८२	५.०२	०	०	०	नेपाल सरकारद्वारा व्यवस्थापन हुने ।

सि.नं.	व्यवस्थापन पद्दती	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत	समूह संख्या	ला.घरधुरी संख्या	लाभान्वित जनसंख्या	कैफियत
६.	सरकारद्वारा व्यवस्थित वन	२७७८१.२६	३६.३२	०	०	०	नेपाल सरकारद्वारा व्यवस्थापन हुने ।
७.	संरक्षित क्षेत्र (चितवन राष्ट्रिय निकुन्ज)	६३६४.००	८.३२	०	०	०	नेपाल सरकारद्वारा व्यवस्थापन हुने ।
	जम्मा वन क्षेत्र	७६४९३.००	१००.०	**०**	**०**	**०**	
८.	निजी वन	७४.४१	६४ वटा निजी वन दर्ता भएको ।				जग्गाधनीबाट व्यवस्थापन हुने ।

तालिका नं. २.३ : सव डिभिजन वन कार्यालय अनुसार समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापनका मोडेलहरु

सि.नं.	सवडिभिजन वन कार्यालय	सव डिभिजन वन कार्यालयको क्षेत्रफल	समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन मोडेल							
			सामुदायिक वन		कवुलियती वन		धार्मिक वन		साझेदारी वन	
			संख्या	क्षेत्रफल (हे.)	संख्या	क्षेत्रफल (हे.)	संख्या	क्षेत्रफल (हे.)	संख्या	क्षेत्रफल (हे.)
१	गैडाकोट	१४८६४.००	२४	७६१५.८४	२१	१५८.७५	४	४२.६२	०	०
२	देवचुली–वुलिङटार	२४५९०.००	५५	५५४२.९	३३	२५९.१३	०	०	०	०
३	कावासोती	६०२४.००	१६	२७३७.४३	०	०	२	२०.४	१	६७२.९
४	हुप्सेकोट–वौंदीकाली	२८१०७.००	४२	५७७२.११	८९	११५९	०	०	०	०
५	भाग्रा–रानीटार	७८४४.००	१९	३०८१.३९	१७	१३१.८७	१	४०.१५	०	०
६	अरुणखोला	१०९७२.००	१५	३९०५.३७	१४	१४१.६५	०	०	०	०
७	दुम्किबास	८३४३.००	११	२००४.८९	०	०	१	९५	०	०
८	सर्दी	१७३०८.००	३०	६९५२.९१	३	२७.००	१	३५.१	०	०
जम्मा		**११८०५२.०**	२१२	३७४६५.४३	१७७	१८७७.३१	९	२३३.२७		
चितवन रा. नि. को क्षेत्रफल		९४६६.००								
मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल		१५०६४.००								
जिल्लाको कूल क्षेत्रफल		**१४२५८२.००**								

तालिका नं. २.४: स्थानीय तह अनुसार समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन मोडेल

सि.नं.	स्थानीय तह	समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन मोडेल							
		सामुदायिक वन		कवुलियती वन		धार्मिक वन		साझेदारी वन	
		संख्या	क्षेत्रफल (हे.)	संख्या	क्षेत्रफल (हे.)	संख्या	क्षेत्रफल (हे.)	संख्या	क्षेत्रफल (हे.)
१	गैडाकोट न.पा.	२४	७६१५.८४	२१	१५८.७७	४	४२.६२	०	०
२	देवचुली न.पा.	१९	४०३२.३	३	३६.३३	०	०	०	०
३	कावासोती न.पा.	१८	३२६६.५	०	०	२	१९.५	१	६७२.९
४	मध्यविन्दु न.पा	३४	६९८६.६७	३१	२७३.५२	१	४०.१५	०	०
५	विनयी त्रिवेणी गा.पा.	४१	८६५७.८	३	२७	२	१३०.१	०	०
६	हुप्सेकोट गा.पा.	२५	४१७२.५	५६	५४६.९७	०	०	०	०
७	वौंदीकाली गा.पा.	१५	९६१.६४	३३	६११.९७	०	०	०	०
८	वुलिङटार गा.पा.	३६	१५१०.६	३०	२२२.७७	०	०	०	०
जम्मा		**२१२**	**३७४६५.४३**	**१७७**	**१८७७.३**	**९**	**२३२.३७**	**१**	**६७२.९**

२.६ वन क्षेत्र अतिक्रमण सम्वन्धी विवरण

यस जिल्लाको वन क्षेत्र अतिक्रमण विगत लामो समय देखिको समस्याको रुपमा देखिदै आएको छ। २०८१ असार मसान्त सम्मको अभिलेख अनुसार यस जिल्लामा संस्थागत रुपमा ४६.२० हेक्टर (स्कुल, क्याम्पस, मन्दिर, गुम्वा, पुस्तकालय, खानेपानी, युवा क्लव, संग्रालय, अस्पताल, सामुदायिक भवन, ब्रह्मकुमारी राजयोग सेवा, प्रहरी चौकी, खेलकुद मैदान, गुठी, आदि) र व्यक्तिगत रुपमा ४११४.२१ हेक्टर गरी जम्मा ४१६०.४१ हेक्टर वन क्षेत्र अतिक्रमण भएको डिभिजन वन कार्यालयको मौजुदा अभिलेख तथ्यांकबाट देखिन्छ।

तालिका नं. २.५- अतिक्रमित वन क्षेत्रको विवरण

क्र.सं.	अतिक्रमण भएका स्थानहरु	क्षेत्रफल (हेक्टर)	अतिक्रमण आर्थिक वर्ष	रोकथामका प्रयासहरु
१.	बेनीमणीपुर क्षेत्रको उपल्लो सिम्रे, सिद्रेशरी, जुकेटाँडी, रातामाटा टारी, मौलाटाँडी, हर्बले, चुकाहा, हिरौटे, खर्कडाँडा, पहलटाँडी,धुरकोट लामेमजुवा	१४८२.००	२०३०।३१ देखि ०६३।०६४	गस्ती परिचालन, कानुनी कारवाही, अतिक्रमण वृद्धि हुन सक्ने सम्भावित क्षेत्रहरुमा तारबार वृक्षारोपण गरेको र अन्य क्षेत्रमा अतिक्रमण हटाउन पटक- पटक जिल्ला वन अतिक्रमण नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन समितिमा छलफल गरि अतिक्रमण हटाउन प्रयास गरेको ।
२.	दुम्कीबासको दाउन्नेडाँडा, डाँडाजोर, कुमालटार, ज्यामिरे, ठुलटाँडी, बारघरे, जोगीकुटी, घुम्ती, घुसेडी, सिसेनी, बेलौतिचिरा, गैरेटोल,	१२०८.५०	२०३०।३१ देखि ०६३।०६४	
३.	नयाँ बेलहानीको अरुणखोला, बाहुनीकुना,	५.३१	२०३२।३३ देखि ०६३।०६४	
४.	गडारखोला, बसन्तपुर, तम्सरीया, अम्रसा,	१०.५	२०३५।३६ देखि ०६८।०६९	
५.	तम्सरिया चोरमारा टाँडी, फूलवारी,वनघारी, चोरमारा बजार,	१८४.५	२०३८।०३९ देखि ०६४।०६५	
६.	कोल्हुवा क्षेत्रको सेतापानी, पैसाडाँडा, वेलटाँडी, कोल्हुवा ,देउराली वेलुवा सुन्दरबस्ती	११७.१	२०३१।३२ देखि ०६३।०६४	
७.	रजहर क्षेत्रको आँपचौर, भुताहा, घरेभ्रराही, रजहर बरटाँडी, चारघरे, दिव्यपुरीको मृतङखोला, अमरापुरी, भेलनटाँडी, नगरटाँडी, सालघारी, मौलाथुम्की,	२२९.००	२०३३।३४ देखि ०६३।०६४	
८.	देवचुलीको मुठाबास, प्रगतीनगर	८३.००	२०३०।३१ देखि ०६२।०६३	
९.	अर्ग्यौली डण्डा वजारबाट उत्तर तर्फ, पिप्रेनी महाराजाको कावासोती चोक, रिट्ठेपानी, शिवमन्दिर, कोइलापानी, ज्योतिकुञ्ज गुम्बा,	५८६.००	२०३७।०३८ देखि ०६३।०६४	
१०.	गैंडाकोट क्षेत्रको केलादी, बृटिस क्याम्प, जयश्री,बेलेटाँडी,रासकोट, ढोडेनी, मुकुन्दसेन क्षेत्रको हनुमान मन्दिर, हर्दि, मुकुन्दपुर, थुम्सी, भेडाबारी, मटकुरी, भैंसाबारी	२५४.५४	२०३०।३१ देखि ०३५।०३६	
	जम्मा	४१६०.४१		

२.८ जैविक विविधता

२.८.१ जिल्लामा पाईने मुख्य वन प्रजातीहरु

यस जिल्लाको पहाडी भागमा मुख्य रुपमा चिलाउने, कटुस, फ्लाट र तल्लो भेगमा साल, कर्मा, असना, सिमल, खयर, सिसौ, वोटधाईरो, जामुन, मसला, टिक, सिरिस, सतिसाल, कदम, क्यामुन आदि वन प्रजातीहरु पाईन्छ।

२.८.२ संरक्षित सूचिमा परेका जिल्लामा पाइने वन्यजन्तुहरु -

तालिका नं. २.६ - संरक्षित सूचिमा परेका जिल्लामा पाइने वन्यजन्तु प्रजातिहरु

प्रकार	नेपाली नाम	वैज्ञानिक नाम	नेपाल सरकारको कानुनी व्यवस्था	CITES
वन्यजन्तु	जंगली हात्ती	*Elephas maximus*	संरक्षित वन्यजन्तु	I
	गैंडा	*Rhinoceros unicorns*	संरक्षित वन्यजन्तु	I
	सोंस	*Platanista gangetica*	संरक्षित वन्यजन्तु	I
	पाटे वाघ	*Panthera tigris*	संरक्षित वन्यजन्तु	I
	चितुवा	*Panthera pardus*		I
	लंगुर वादँर	*Semenopithecus enthellus*		I
	आसामी वादँर	*Macaca assamensis*	संरक्षित वन्यजन्तु	II
	लोखर्के	*Ratufa indica*		II
	स्याल	*Canis aureus*		III
	मलसाप्रो	*Martes flavigula*		III
	न्याउरी मुसा	*Herpestes edwardsi*		III
पंक्षी	धनेश	*Aceros nipalensis*		I
	चिल	*Aquila heliacal*		I
	वाज	*Falco jugger*		I
	कालो स्टर्क	*Ciconia nigra*	संरक्षित पंक्षि	II
	ढाडे गिद्ध	*Gyps bengalensis*		II
	टुईसे सुगा	*Psittacula cyanocephala*		II
	कर्रा सुगा	*Psittacula eupatria*		II
	कालो गिद्ध	*Sarcogyps calvs*		II
सरिसृप	घडियाल गोही	*Gavialis gangeticus*	संरक्षित सरिसृप	I
	मगर गोही	*Crocodylus palustris*		I
	अजिङ्गगर	*Python molurus*	संरक्षित सरिसृप	I
	गोमन	*Naja naja*		II

स्रोत : नेपालमा पाइने साइटिस कार्यान्वयन, परिचय र पहिचान पुस्तिका

२.९.३ जिल्लामा पाइने उपयोगी जडिवुटीहरु

तालिका नं.२.७ : जिल्लामा पाइने उपयोगी जडिवुटी प्रजातीहरु

जिल्लामा पाईने जडिबुटीको नाम	प्राथमिकताका जडिबुटी	पाईने स्थानहरु
सर्पगन्धा, अमला, हर्रो, वर्रो, निम, कालोमुसली, गुजरगानो, वोझो, पुदिना,दुबो, छतिवन, कमरे लहरा, पिपला, वेल, लज्जावती, सुनकाउली, सिस्नो, गाइखुरे, तितेपाती, धाइरो, टाप्रे, वनमरिच, कालोहलेदो, सिकारी लहरा,सिप्लीगान, वाँको, गोलाईची, दहिकाम्ले, सिउडी, भृङ्गराज, राजवृक्ष, कुरिलो, हाडचुर, असुरो, घ्यूकुमारी,रुदिलो, पिपला, आँख्लेझार, चिउरी,घोडटाप्रे, गाउजो, कण्टकारी, रुदिलो, डुमरी, वेथे, बाटुलपाते, गाइतिहारे, मालती, सल्ले, दियाले, झरीच्याउ, कालटाउके, धतुरो, सजीवन, विही, दुधेलहरा, अश्वगन्धा, काउसो, वन काफल, गुर्जो, शिवलिङ्गी, जीवन्ती, हाडेलसुन, रिठ्ठा, विलाउनी, केमेलिना, चिनीझार, निउरो,आकासवेली, टिमुर,पित्तकँडा, निउरो, काउलो, थाकल, कुरकुरे, कुकुरडाइनो, गुमपाती, घण्टीफूल, मोथेझार, वनतोरी, दतिवन,पामारोजा, दुधेझार, केतुके, भ्याकुर, लुडेझार, सिकाकाई, लेमनग्रास, जलुका, इन्द्रजौ, सत्यजीवन, कुमकुम, स्यालधोती आदि	हर्रो	दाउन्ने, वेनिमणिपुर, धुर्कोट, राकाँचुली, त्रिवेणी, मैनाघाट, नयाँवेलहानी, धौवादी, भारतीपुर
	बर्रो	दाउन्ने, प्रसौनी, वेनिमणिपुर, धुर्कोट, राकाँचुली, मैनाघाट, नयाँवेलहानी, दुम्किवास, धौवादी, भारतीपुर, अर्खला
	अमला	दाउन्ने, वेनिमणिपुर, धुर्कोट, नयाँवेलहानी, धौवादी, भारतीपुर।
	वेल	वेनीमणिपुर
	सजिवन	दाउन्ने दिव्यपुरी
	टीमुर	धौवादी दिव्यपुरी
	कुरिलो	दाउन्ने, वेनिमणिपुर, दुम्किवास, शिवमन्दिर
	भ्याकुर	त्रिवेणी, प्रसौनी, वेनिमणिपुर, मैनाघाट, नयाँवेलहानी, धौवादी, दिव्यपुरी, अग्यौली, मुकुन्दपुर
	कुकुरतरुल	त्रिवेणी, वेनिमणिपुर, दिव्यपुरी, रजहर
	गुर्जो	त्रिवेणी, दुम्किवास, मैनाघाट, धौवादी, भारतीपुर, रजहर, रतनपुर
	अश्वगन्धा	दाउन्ने
	मुसली	दाउन्ने, दुम्किवास, दिव्यपुरी, रजहर, अमरापुरी
	पिपला	दाउन्ने, अर्खला, डाँडाझेरी
	चिनीलहरा	त्रिवेणी, रजहर, धौवादी, रतनपुर
	बोजो	हुप्सेकोट, धौवादी
	धाईरो	वेनिमणिपुर, दुम्किवास, धुर्कोट, अर्खला, मैनाघाट, दिव्यपुरी, देउराली, बुलिङ्गटार
	तेजपात	डाँडाझेरी
	सिककाई	दाउन्ने, वेनिमणिपुर, कुमारवर्ती
	जिवन्ती	दुम्किवास

भाग ३
जिल्लाको वार्षिक प्रगति विवरण

३.१ वार्षिक स्विकृत कार्यक्रम र प्रगति सारसंक्षेप

यस जिल्लाको दिगो विकास, रोजगारी सृर्जना, स्थानीय समुदायको आधारभूत आवश्यकता जस्तैः काठ, दाउरा, घाँसपात, गैह्रकाष्ठ वन पैदावार आदिको आपूर्ति, पर्यापर्यटन, कृषि, पशुपालन, शिक्षा, स्वास्थ्य र पूर्वाधार विकासमा वन क्षेत्रको उल्लेखनिय भूमिका रहेको छ । सहभागितामूलक वन व्यवस्थापनको माध्यमबाट स्थानीय आर्थिक सामाजिक विकासका साथै नेतृत्व विकासमा पनि वन क्षेत्रको प्रत्यक्ष योगदान रहेको हुदाँ वन क्षेत्र राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रको रुपमा रहन गएको छ । वन क्षेत्रको महत्वलाई मनन् गर्दै डिभिजन वन कार्यालय, नवलपुरलाई आ.व. २०८०/०८१ मा प्रदेश सरकार तर्फको, वन वातावरण तथा भू–संरक्षण मन्त्रालय मार्फत सामुदायिक वन विकास, नर्सरी र वृक्षारोपण, राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन, शहरी वन विकास (उद्यान पार्क निर्माण) , कवुलियति वन विकास, साझेदारी वन विकास, वन क्षेत्रको चुनौती ब्यवस्थापन, प्रचार प्रसार र संरक्षण शिक्षा जस्ता क्रियाकलापहरु समेटिएको कार्यक्रमहरु र संघिय सरकार तर्फको राष्ट्रिय वन विकास तथा ब्यवस्थापन कार्यक्रम अन्तर्गत विरुवा (वन/जडिवुटी) उत्पादन, वृक्षरोपण, वन अतिक्रमण हटाई व्यवस्थापन/(वन तथा वातावरण संरक्षण सुधार), अग्नी नियन्त्रण सम्बन्धी सामाग्री तथा उपकरण खरिद एवं वितरण, सामुदायिक वनमा दिगो वन व्यवस्थापन, सिमसार क्षेत्रको संरक्षण तथा व्यवस्थापन, वृक्षरोपण, साझेदारी र पार्क निर्माण, वन डढेलो नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयन लगायतका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिएको थियो भने जडिवुटी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत जडिवुटी विरुवा उत्पादन, नर्सरी मर्मत जस्ता कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिएको थियो भने वातावरण विभाग अन्तर्गत पार्क/उद्यान निर्माण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको थियो । स्विकृत वार्षिक कार्यक्रमहरु संचालनबाट सार संक्षेपमा देहायको भौतिक तथा वित्तिय प्रगति हासिल भएको थियो ।

तालिका नं. ३.१-आ.व २०८०/०८१ को कुल वजेटको खर्च अनुसार तथा कार्यक्रम खर्च अनुसार प्रगति

विवरण	बजेट रु (हजारमा)	खर्च रु (हजारमा)	भौतिक प्रगति प्रतिशत	वित्तिय प्रगति प्रतिशत
प्रदेश सरकार तर्फको चालू(प्रशासनिक र चालु कार्यक्रम)	६५५८७	४४७९७	९४.००	६८.३
प्रदेश सरकार तर्फको पूजिगत	६४७४	६३३७	९९.२३	९७.८८
संघ शसर्त अनुदान तर्फको चालू(प्रशासनिक र चालु कार्यक्रम)	१५०९०	१३३०३	९७.७७	८८.१६
संघ शसर्त अनुदान तर्फको पूजिँगत	१४३००	९२७१	७५.००	६४.८६
कुल जम्मा प्रगति	१०१४५१	७३७०८	९१.५	७२.६५

३.२ प्रदेश सरकार तर्फको बार्षिक स्विकृत कार्यक्रम अनुसारको प्रगति विवरण

क) पूँजिगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु

३.२.१. सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम

३.२.१.१. सामुदायिक वनमा पानी पोखरी निर्माण

लक्ष्य -२ प्रगति -२

विनियोजित बजेट- ३०००००/- खर्च- १७५०००/-

तालिका नं. ३.२ आ.व. २०८०/०८१ मा पानी पोखरी निर्माण गरिएका सामुदायिक वनहरु

सि.नं.	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	कैफियत
१	श्री भेडावन सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	विनयी त्रिवेणी-१	लागत रु १ लाख
२	श्री देउराली सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	गैडाकोट न.पा. -१५	लागत रु ७५०००

३.२.१.२ वन व्यवस्थापन गरी काठ दाउरा उत्पादन

लक्ष्य - १ वटा, प्रगति -१ वटा

विनियोजित वजेट रु. १०,००,०००/ खर्च रु.१०,००,००० /-

यस कार्यक्रम सञ्चालानर्थ ७ गोटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहलाई समुहको कार्ययोजना बमोजिम पत्ल्याउने कार्य गर्न सहयोग स्वरुप अनुदान रकम उपलब्ध गराइएकोमा देहाय बमोजिमको क्षेत्रफलमा पत्ल्याउने योजना स्वीकृत गराई कार्यान्वयन गरियो ।

सि. नं.	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	पत्ल्याउने कार्य गरिएको क्षेत्रफल (हे)	डि.व.का बाट समुदायलाई प्रदान गरिएको अनुदान रकम रु.
१	श्री नन्दन सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	गैडाकोट- ६ र ८	८.११	२०००००/-
२	श्री सुन्दरी सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	गैडाकोट-१४ र १७	४.६	१२५०००/-
३	श्री मुकुन्दसेन सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	गैडाकोट-१०	६.३७	१२५०००/-
४	श्री अमरज्योती सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	देवचुली-४	१०.६७	१५००००/-
५	श्री बरटाँडी सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	देवचुली-१७	४.६५	२०००००/-
६	श्री अंकुर आदर्श सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	कावासोती-१६	१.२८	१०००००/-
७	श्री शिवालय सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	हुप्सेकोट-१	२.४१	१०००००/-

३.२.२.३. सामुदायिक वन व्यबस्थापन स्थलगत अभ्यास

लक्ष्य - १२ वटा, प्रगति - १२ वटा

विनियोजित वजेट रु. ३,००००० / खर्च रु. ३००००० /-

यस कार्यक्रम सञ्चालानर्थ ८ वटा सव डिभिजन वन कार्यालय मार्फत उपभोक्ता समुह स्तरमा वन व्यवस्थापन स्थलगत अभ्यास कार्यक्रम गरी सञ्चालन गरियो । जसमध्ये हुप्सेकोट-बौदिकाली सव डिभिजन वन कार्यलयमा २ वटा, गैडाकोट सव डिभिजन अन्तर्गत २ वटा, सर्दी सव डिभिजन वन कार्यलयमा २ वटा, देवचुली-बुलिङटार सव डिभिजन वन कार्यलयमा २ वटा र अन्यमा १/१ गरी कार्यक्रमको बाँडफाँड गरिएको थियो ।

३.२.२.४. सव-डिभिजन स्तरीय सामुदायिक वनको असल अभ्यास सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम

लक्ष्य -८ प्रगति - ८

विनियोजित बजेट ३२००००/- खर्च रु ३२००००/-

यस कार्यक्रम सञ्चालानर्थ ८ वटा सव डिभिजन वन कार्यालय मार्फत उपभोक्ता समुह स्तरमा असल अभ्यास सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरी सञ्चालन गरियो ।

३.२.२.५. सामुदायिक वनहरुको अनुगमन तथा प्रतिवेदन तयारी

लक्ष्य -१ प्रगति - १

विनियोजित बजेट २०००००/- खर्च रु १९१६०० /-

यस कार्यक्रम सञ्चालानर्थ सामुदायिक वनको अनुगमन फारम तयार गरी विभिन्न सव डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरूको सव डिभिजन वन कार्यालय मार्फत अनुगमन गरी सो को कम्पाईल गरी प्रतिवेदन पुस्तिका थान २०० प्रकाशित गरियो ।

३.२.२.५. उत्कृष्ठ सा.व.उ.स. पुरष्कार

लक्ष्य-१ प्रगति-१

विनियोजित बजेट ३००००/- खर्च रु ३००००/-

यस कार्यक्रम सञ्चालनार्थ विभिन्न सव डिभिजन वन कार्यालयबाट १/१ वटा उत्कृष्ठ सामुदायिक वन छनौट भई आएको स्थलगत अनुगमन तथा सामुदायिक वनको समग्र मूल्याङ्कन एवं पूर्व निर्धारित सुचकको आधारमा श्री मध्यविन्दु हरियाली सामुदायिक वन उपभोक्ता वन समुह कावासोती-१६ लाई प्रथम पुरष्कार (रु १२५००) श्री शिव सामुदायिक वन कावासोती-२ लाई द्धितीय पुरस्कार (रु ८५००) र तृतीय पुरस्कार (रु ६५००) श्री अरुणखोला सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह मध्यविन्दु-१० लाई प्रदान गरियो । बाकी रहेको रकम प्रमाण पत्र प्रिन्टिङ्ग र फ्रेमिङ्गमा खर्च भयो ।

३.२.२.६. सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह गठन दर्ता कार्ययोजना तयारी तथा वन हस्तान्तरण प्रक्रियामा सहजिकरण

लक्ष्य- २ प्रगति-३

विनियोजित बजेट ६००००/- खर्च रु ६००००/-

तालिका नं. ३.३ आ.व. २०८०/०८१ मा दर्ता तथा कार्ययोजना भएका वन समुहहरु

सि.नं.	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	घरधुरी संख्या	दर्ता तथा हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रपफल (हे)
१	केराबारी सामुदायिक वन	विनयी त्रिवेणी-३	५४	२०८१/०२/२१	२६१.६०
२	हरियाली सामुदायिक वन	हुप्सेकोट-४	७१	२०८०/१०/२५	५६.७२
३	शितल चैतारी	मध्यविन्दु–१४	११७	२०८१/३/२४	४०२.९७

३.२.२.७. सा.व.उ.स. को कार्ययोजना नविकरण सहयोग (गरिव, महिला र दलित लक्षित जलवायु परिवर्तन अनुकुलन योजना)

लक्ष्य- २० प्रगति-१३

विनियोजित बजेट ४०००००/- खर्च रु २६००००/-

तालिका नं. ३.४ आ.व. २०८०/०८१ नविकरण भएका सामुदायिक वन समुहहरु

सि.नं.	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	नवीकरण मिति
१.	महाराजा नमुना सामुदायिक वन	कावासोती-१	२०८१/०३/०४
२.	धारादेवी सामुदायिक वन	विनयी त्रिवेणी-५	२०८०/११/२२
३.	कोलाईदेवी सामुदायिक वन	विनयी त्रिवेणी-३	२०८१/०३/२१
४.	नवदुर्गा सामुदायिक वन	मध्यविन्दु-१५	२०८०/११/२४
५.	मनकामना सामुदायिक वन	विनयी त्रिवेणी-२	२०८१/२/२२
६.	भवानी सामुदायिक वन	विनयी त्रिवेणी-३	२०८०/१२/१६
७.	मुसेडाडा सामुदायिक वन	हुप्सेकोट-१,३ र ४	२०८०/११/२४
८.	शंखदेवी मिहला	हुप्सेकोट- ४	२०८१/३/२१
९.	मजुवा	गैडाकोट–१ र २	२०८१/३/२१
१०.	सिद्धभुमी	गैडाकोट–१८	२०८०/११/२२
११.	देउराली	गैडाकोट–१२	२०८०/६/२५
१२.	रवयरकोन	हुप्सेकोट–६	२०८१/०३/२१

३.२.२. नर्सरी र वृक्षारोपण कार्यक्रम

३.२.२.२. विरुवा उत्पादन (विभिन्न प्रकारका काष्ठ, डाँलेघाास तथा बहुउपयोगी प्रजाती स्थानीय माग र अनुकुलताका आधारमा)

लक्ष्य-४०००० प्रगती-४०१४९

विनियोजित वजेट- ६०००००/- खर्च- ६०००००/-

तालिका नं. ३.५ आ.व. २०८०/०८१ मा डिभिजन वन कार्यालयले उत्पादन गरेको विरुवा संख्या

क) डि.व.का. परिसरमा रहेका नर्सरीबाट

सि.नं.	विरुवा प्रजाती	संख्या	कैफियत
१	टिक	४४६४	
२	बर्रो	१८००	
३	बेल	११२०	
४	जामुन	३९६७	
५	हर्रो	३२०	
६	किम्बु	१२९५	
७	कटहर	२२५०	
८	निमारो	१३५	
९	बर	२२०	
१०	पीपल	१८०	
११	म्याङ्गोस्टिन	१८५२	
१२	तेजपात	३७१२	
१३	बास	१०१२	
१४	टांकी	८५०	
१५	पारिजात	१२००	
१६	राइटवन्यु	७४२	
जम्मा		२५१४९	

ख) स.डि.वि.का गैंडाकोटमा रहेको नर्सरीबाट

क्र.सं.	विरुवाको प्रजाति	संख्या	कैफियत
१	पारिजात	५००	
२	अमला	१५००	
३	बकाइनो	३०००	
४	शित्तलचिनी	५००	
५	सुन कागती	६५००	
६	कमुर	१०००	
७	बर्रो	५००	
८	मसला	१५००	
जम्मा		१५०००	

३.२.२.३. विरुवा वितरण (निजी तथा समुदायस्तरमा वृक्षारोपन लागि ढुवानी समेत)

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-१०००००/- खर्च- १०००००/-

यस कार्यक्रम सञ्चालानार्थ वृक्षारोणकार्यका लागि साथै वितरणाका लागि मध्यविन्दु १४ द्वारी, गैडाकोट-१८, बुलिङ्टार-२ र हुप्सेकोट-५ र ६ लगायतका स्थानमा विरुवा ढुवानी गरि सम्पन्न गरियो।

३.२.३. राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यबस्थापन कार्यक्रम

३.२.३.१. विकास र वातावरण विच समन्वय गर्न स्थानीय तह संग समन्वय गोष्ठी

लक्ष्य-८ प्रगती-८

विनियोजित वजेट-३२००००/- खर्च- ३२००००/-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत नवलपुर जिल्लाका ८ ओटै स्थानीय तहहरुमा समन्वय गोष्ठी गरि सम्पन्न गरियो।

३.२.३.२. वन व्यवस्थापन तथा पुनरुत्पादन अभिवृद्दी कार्यक्रम

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-१००००००/- खर्च- ९७८३१८/-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत कावासोती सव डिभिजन वन कार्यालय र दुम्किवास सव-डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत देहाय बमोजिमका सामुदायिक वनहरुमा मेसजाली सहितको तारबार लगाई यो कार्यक्रम सञ्चालन गरियो।

तालिका नं. ३.६ आ.व. २०८०/०८१ मा डिभिजन वन कार्यालयको आर्थिक सहयोगमा पुनरूत्पादन कार्यक्रम

सि.नं.	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	कैफियत
१	लालीगुराँस महिला सा.व.उ.स.	कावासोती -१	३२० मिटर
२	मणिखम्बा सा.व.उ.स	विनयी त्रिवेणी-२	७०५ मिटर

३.२.३.३. सव डिभिजन वन कार्यालयहरुको सुदृढिकरण तथा व्यबस्थापन

लक्ष्य-८ प्रगती-८

विनियोजित वजेट-४०००००/- खर्च- ३९४०००/-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत ८ वटै सव डिभिजन वन कार्यालयहरुमा कार्यालयलाई आवश्यक पर्ने विद्युत पानी टेलिफोन लगायतका विल भुक्तानीको लागि खर्च गरियो।

३.२.३.४. चक्ला वन कार्ययोजना तयारी र परिमार्जन

लक्ष्य-१ प्रगती-०

विनियोजित वजेट-५००००/- खर्च- ० /-

सम्बर्धन प्रणलीमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्यविधि/मापदण्ड उपलब्ध हुन नसक्दा नीतिगत अन्यौलताका वीच यस कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिएन।

३.२.३.५. समन्वय वैठक /गोष्ठी जिल्ला स्तर(वन क्षेत्र समन्वय समिति ,WCCB, पत्रकार / सरोकारवाला)

लक्ष्य-३ प्रगती-३

विनियोजित वजेट- १५००००/- खर्च- १३६७५०/-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत WCCB को वैठक २ पटक तथा **DFCC** को वैठक १ पटक सम्पन्न गरियो।

३.२.३.६. वन तथा वन्यजन्तु सम्बन्धि मुद्दाको तहकिकात तथा मुद्दा दायरी

लक्ष्य-२० प्रगती - ८

विनियोजित वजेट-१६०००० /- खर्च- ६४४१४ /-

यस कार्यक्रम सञ्चालानार्थ देहायका कार्यको लागि खर्च गरियो।

- मुद्धा अनुसन्धान तहकिकातको क्रममा पक्राउ परेका मानिस, सर्जमिन मुचुल्का आदि गर्दा उपस्थित मानिसहरुलाई खाजा, खाना खर्च।
- मुद्धा अनुसन्धान तहकिकात तथा दायरीको क्रममा ईन्धन, संचार तथा स्टेसनरी खर्च

- मुद्धाको मिसिल फाटोकपी , टाईपिङ, प्रिन्टिङ खर्च ।
- वरामद भएका वन पैदावर ढुवानी, घाटगद्धी खर्च ।

३.२.४. कवुलियती वन विकास कार्यक्रम

३.२.४.१. सामाजिक परिचालिकाहरुको चौमासिक बैठक

लक्ष्य-३ प्रगती-३

विनियोजित वजेट-४५०००/- खर्च- ४५०००/-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत कवुलियती वन समूहहरुमा सामाजिक परिचालिकाहरुको चौमासिक बैठक गरी कार्यसम्पन्न गरियो ।

३.२.४.२. कवुलियती वन समूह अनुगमन तथा मुल्याङ्कन प्रतिवेदन समेत

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-१५००००/- खर्च- १४७०००/-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत कवुलियती वन समूहहरुको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन प्रतिवेदन पुस्तिका थान २०० प्रकाशन तयार गरि कार्यसम्पन्न गरियो ।

३.२.४.३. कवुलियती वन कार्ययोजना नविकरण

लक्ष्य-४ प्रगती-४

विनियोजित वजेट-८०००० /- खर्च- ८०००० /-

तालिका नं. ३.७ आ.व. २०८०/०८१ मा नविकरण भएका कवुलियती वन समुहहरु

सि.नं.	कवुलियति वन समुहको नाम	ठेगाना	स्वीकृत मिति
१	लखन थापा	हुप्सेकोट-५	२०८१/०२/२१
२	मिलिजुली	हुप्सेकोट-५	२०८१/०३/१३
३	जुगेपानी	हुप्सेकोट-५	२०८१/०२/२१
४	मुडाबास	वौदिकाली-६	२०८१/०३/२३

३.२.४.४. कवुलियती वन उत्कृष्ट समुह पुरष्कृत

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-३००००/- खर्च- ३००००/-

यस कार्यक्रम सञ्चालनार्थ विभिन्न सव डिभिजन वन कार्यालयबाट १/१ वटा उत्कृष्ठ कबुलियती वन समूह छनौट भई आएकोमा स्थलगत अनुगमन तथा कबुलियती वनको कागजात हेरी श्री दुर्गा भवानी कबुलियती वन समुह बुलिङटार-३ लाई प्रथम पुरष्कार (रु १२५००) श्री बाहुनडाँडा कबुलियती वन समुह बौदिकाली-६

लाई द्वितीय पुरस्कार (रु ८५००) र तृतीय पुरस्कार (रु ६५००) श्री देवचुली कबुलियती वन समुह बुलिङटार-४ लाई प्रदान गरियो। बाकी रहेको रकम प्रमाण पत्र प्रिन्टिङ्ग र फ्रेमिङ्गमा खर्च भयो।

३.२.४.५. कवुलियती वन समूह गठन र कार्ययोजना तयारी (जिविकोपार्जन सुधार योजना समेत)

लक्ष्य-८ प्रगती-८

विनियोजित वजेट-१६००००/- खर्च- १६००००/-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत कवुलियती वन समूहहरुको गठन र कार्ययोजना तयारी गरि कार्यसम्पन्न गरियो

सि.नं.	कवुलियति वनको नाम	ठेगाना	घरधुरी संख्या	वन दर्ता तथा हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रफल
१	सगरमाथा	बौदिकाली-६	१०	२०८१/०२/२१	९.५३
२	जनजीवन	बौदिकाली-६	१०	२०८१/०२/२१	१०.२५
३	सिंजाली	बौदिकाली-६	१४	२०८१/०२/२१	९.७६
४	पुरानो नरम	बौदिकाली-६	१०	२०८१/०२/२३	१०.४४
५	लुङ्गेलीथर	बौदिकाली-५	१०	२०८१/०२/२१	४.५६
६	सोझोटोल	बौदिकाली-१	१६	२०८१/०२/२१	३.४६
७	रातामाटा	मध्यविन्दु-१४	१५	२०८१/०२/२१	६.४८
८	केरावारी	मध्यविन्दु-१४	१५	२०८१/०२/२१	४.९०
		जम्मा	१००	जम्मा	५९.३८

३.२.४.६. अम्रिसो कुचो उधोग स्थापना र संचालन सहयोग

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-५०००००/- खर्च- ५०००००/-

यस कार्यक्रम सञ्चालानार्थ हुप्सेकोट-५ राम्चे स्थित रुद्रपुर क.व.स.मा सेड हाउस निर्माण कार्य गरि सम्पन्न गरियो।

३.२.४.७. अम्रिसो भण्डारण स्थल सेड हाउस स्थापना र संचालन सहयोग

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-५०००००/- खर्च- ५०००००/-

यस कार्यक्रम सञ्चालानार्थ बौदिकाली-४ स्थित शितलपुर क.व.स मा सेड हाउस निर्माण कार्य गरि सम्पन्न गरियो।

३.२.४.८. कवुलियती वनमा सामाजिक परिचालन सेवा

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-१२०००००/- खर्च- १२०००००/-

यस कार्यक्रम सञ्चालानार्थ यस जिल्लामा रहेका कवुलियती वन समुहलाई सहजीकरण गर्न १ जना सुपरभाईजर र अन्य ५ जना गरी जम्मा ६ जनालाई नियमानुसार सामाजिक परिचालक पदमा करार सेवा नियुक्ती गरि उनीहरुलाई सम्बन्धित फिल्डमा कामकाजको लागि खटाईयो ।यसका साथै सुपरभाइजर र सामाजिक परिचालकलाई फिल्ड गियर समेत उपलब्ध गराइएको थियो ।

३.२.५. सहरी वन विकास कार्यक्रम

यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०८०/०८१ मा देहाय बमोजिमका पार्क हरु निर्माण गरि सम्पन्न गरियो ।

सि.नं.	पार्कको नाम	बजेट	खर्च	स्थान	कैफियत
१	एनिमल हरित पार्क	५००००००/-	५००००००/-	मध्यविन्दु-२	यी कार्यक्रम संचालनार्थ सम्बन्धित वड़ा सिफारिसमा उपभोक्ता समिति मार्फत पार्क निर्माण गरियो ।
२	चुहाडी हरित पार्क	५००००००/-	५००००००/-	देवचुली-१	
३	पर्यापर्यटन प्रबर्धन पार्क	५००००००/-	५००००००/-	जयश्री सामुदायिक वन	
४	वोटानिकल गार्डेन तथा हरित पार्क	५००००००/-	५००००००/-	बौदिकाली-२	
५	सिसवार बगैचा हरित पार्क	५००००००/-	५००००००/-	देवचुली-१७	
६	जटायु संरक्षण तथा पर्यापर्यटन विस्तार	५००००००/-	५००००००/-	कवासोति-१३	

नोट : जटायु संरक्षण तथा पर्यापर्यटन विस्तार कार्यक्रम संचालन गर्दा नेचर गाइडलाई तालिम, आवश्यक स्वास्थ्य सामग्री र गौशाला निर्माण गर्ने कार्य गरियो ।

३.३ संघ सरकार (संघीय शसर्त अनुदान) तर्फको बार्षिक स्विकृत कार्यक्रम अनुसारको प्रगति विवरण

३.३ संघ सरकार तर्फको बार्षिक स्विकृत कार्यक्रम अनुसारको प्रगति विवरण

क) पूँजिगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु

३.३.१ जडिबुटी विरुवा उत्पादन तथा खेती विस्तार

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-५००००००/- खर्च- ५००००००/-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत देहाय बमोजमका विरुवाहरु उत्पादन गरियो ।

तालिका नं. ३.८- आ.व. २०८०/०८१ मा उत्पादन गरिएका जडिबुटीका विरुवाहरु

सि.नं.	विरुवा प्रजाती	संख्या	कैफियत
१	अमला	५६५०	
२	शित्तलचिनी	७८५०	
३	नीम	४०९८	
४	कुरीलो	४९६०	
५	चिउरी	१९४३	
६	घिउकुमारी	६६०	
जम्मा		२५१६१	

३.२.८. कृषि वन विकास कार्यक्रम

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-५०००००/- खर्च- ५०००००/-

यस कार्यक्रम सञ्चालानार्थ देहायका कबुलियती वन क्षेत्र र समुहका निजि जग्गामा समेत वृक्षारोपण कार्य गर्न विरुवा खरिद ढुवानी तथा खाडल खन्ने तथा विरुवा रोप्ने कार्यकव लागि कवुलियती वन समुहलाई अनुदान दिई कार्य सम्पन्न गरियो ।

सि.नं.	कबुलियती वन समुहको नाम ठेगाना	विरुवा प्रजाती	वृक्षारोपण गरिएको क्षेत्रफल हेक्टरमा	सम्पर्क व्यक्ति
१	वेलुवादेवी	केरा,कागती,बडहर,भुइकटर लगायत डालेघाँस प्रजितहरू	४	टेक बहादुर सारु
२	राङसिङ		३	शिरिमाया कुँवर
३	रामकोट		३	लेमाया सोती

३.३.३. महिलाको सिप अभिवृदीका लागि वन पैदावारमा आधारित हस्तकला निर्माण तालिम

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट- ५०००००/- खर्च- ५०००००/-

यस कार्यक्रम संचालरार्थ अम्रिसो कुचो निर्माण तालिम र थाकाल बाट टोपी तथा झोला बुन्ने तालिम दिई कार्यक्रम सञ्चालन गरियो ।

अग्निसो कुचो बन्ने तालिमको विवरण	थाकल बाट टोपी तथा झोला बुन्ने तालिम
स्थान- वुलिङ्गटार ५-चुलिबोझा	**स्थान**- भेडावन सामुदायिक वन -विनयी त्रिवेनी -१
सहभागी संख्या- २० जना	सहभागी संख्या- २० जना
समय -४ दिन	समय -३० दिन
डि.व.का. मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको	समुहलाई अनुदान प्रदान गरि कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको
उत्पादन भएका कुचो संख्या- ६००	

३.३.४. वन क्षेत्र अतिक्रमण नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-५०००००/- खर्च- ४८६४०८/-

यस कार्यक्रम संचालरार्थ यस डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतको भाग्रा रानीटार सव डिभिजन वन कार्यालय परिसर नजिक रहेका अतिक्रमित क्षेत्रमा २०३ मिटर मेसजाली सहितको तारबार कार्य गरि सम्पन्न गरियो ।

३.३.५. मानव वन्यजन्तु द्वन्द न्यूनिकरण

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट- रु ८०००००/- खर्च- रु ७९१६६६/-

यस कार्यक्रम सञ्चालानार्थ देहायका कार्यहरु गरी सम्पन्न गरियो ।

सि.नं.	विवरण	कार्यक्रम सञ्चालन स्थान	खर्च (रु)
१	सुराकी परिचालन	२ जना	९००००/-
२	वन्यजन्तु उद्दार कार्यमा खटिने कर्मचारी तथा स्वयमसेवक लाई लजिष्टिक सपोर्ट	फिल्ड गियर	४०११५०/-
३	वन्यजन्तु उद्दार सामाग्री खरिद	सर्प उद्दार सामाग्री सेट-७	१४५२२७/-
४	वन्यजन्तु उद्दार तथा व्यवस्थापन गर्दा खाजा तथा स्रोत साधन खर्च	गस्ती तथा व्यवस्थापन उद्दार	६३९९९/-
५	सर्प उद्दार सम्बन्धित तालिम		७६२९०/-
६	सूचना सम्प्रेषण तथा प्रकाशन		१५०००/-

३.३.६. बहुबर्षिय विरुवा उत्पादन नर्सरी नाईकेको ज्याला सहित

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-१००००००/- खर्च- १००००००/-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत देहाय बमोजमका विरुवाहरु उत्पादन गरियो ।

तालिका नं. ३.९- आ.व. २०८०/०८१ मा उत्पादन गरिएका बहुवर्षिय विरुवाहरु

क) डि.व.का. परिसरमा रहेको नर्सरीबाट

सि.नं.	विरुवा प्रजाती	संख्या	कैफियत
१	गोल्डमोहर	५००	
२	कल्कीफूल	४४७४	
३	धुपी	४१६	
४	विरेन्द्रफूल	१४००	
५	कपूर	३२२२	
	जम्मा	१००१२	

ख) स.डि.व.का. गैडाकोटमा रहेको नर्सरीबाट

क्र.सं.	विरुवाको प्रजाति	संख्या	कैफियत
१	बाँस	३२००	
२	धुपी	४१००	
३	टिक	३००	
४	गोल्डमोहर	६००	
५	सुनकागती	१०००	
६	कल्कीफूल	७००	
७	बिरेन्द्रफूल	५०	
८	रक्तचन्दन	५०	
जम्मा		१००००	

३.३.७. नदि उकास जग्गामा वृक्षारोपण/वन पुनर्स्थापना कार्यक्रम

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट- रु १५०००००/- खर्च- रु १४९९९७४/-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत श्री मजुवा सामुदायिक वन क्षेत्र भित्र नारायणी नदिले कटान गरेको क्षेत्रमा नदीकिनार कटान नियन्त्रणका लागि समूह संग संझौता गरी ग्यावीयन जाली भरी स्पर निर्माण तथा वृक्षारोपण एवम् मेसजाली सहितको तारवार गर्ने कार्य सम्पन्न गरियो ।

३.३.८. वन सम्बर्धन प्रणालीमा आधारित दिगो वन व्यवस्थापन मार्फत काठ दाउरा उत्पादन कार्यक्रम

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-५००००००/- खर्च- ०/-

दिगो वन व्यवस्थापन कार्यविधि/मापदण्डको अभावमा यस कार्यक्रम अन्तर्गत कुनै पनि कार्य गर्न नसकिएको ।

३.३.९. शिव माध्यमिक विधालय परिषरमा उद्यान निर्माण

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-२००००००/- खर्च- २००००००/-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत श्री शिव माध्यमिक विद्यालय व्यवस्थापन समितिसंग सम्झौता गरि विद्यालय परिसरमा सौन्दर्यीकरण गर्ने कार्य गरियो ।

३.३.१०. वन डढेलो व्यबस्थापन कार्यक्रम

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-२००००००/- खर्च- १९९९५९६।-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत वन डढेलो नियन्त्रण सामाग्री खरिद, आगलागीको समयमा आगलागी नियन्त्रण को लागि क्वीक रेस्पोन्स गरी वन डढलो नियन्त्रण **(Slip-on Unit)** को लागी सवारी साधन भाडामा लिने, चक्ला वन क्षेत्रमा वन डढलो नियन्त्रण को लागि ८ जना वन हेरालु नियुक्ती तथा वन डढेलो प्रचार/प्रसार र सामाग्री प्रकाशन/होडिङ्ग बोर्ड, गोष्ठी तथा वन डढेलो अभिमुखीकरण तथा वन डढेलो सचेतना र्‍याली जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी सम्पन्न गरियो।

तालिका नं. ३.१०- आ.व. २०८०/०८१ मा वन डढेलो व्यबस्थापन कार्यक्रम अन्तरगत सञ्चालन भएका कार्यक्रम र जम्मा खर्च

क्र . सं.	कार्यक्रम विवरण	जम्मा खर्च
१	वन हेरालु तलव	३८७२००
२	अग्नी नियन्त्रण सामाग्री खरिद	३५८३८४
३	**Slip-on Unit** को लागी सवारी साधन भाडा	१६६०००
४	गस्ती परिचालन खाजा खर्च	२४९४५

५	अग्नीरेखा तथा घाटगद्दी सरसफाइ	**१५२४२६**
६	सवारी मर्मत तथा ईन्धन	**५०५०६६**
७	सूचना सम्प्रेषण तथा प्रचार-प्रसार	**१९४७५०**
८	समन्वय वैठक	**४५४२५**
९	अभिमुखिकरण गोष्ठी	**१६५४००**
	जम्मा	**१९९९५९६**

ख) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यत्रक्रम

३.३.११. कवुलियती वन विकास तथा प्रवर्धन कार्यक्रम

लक्ष्य-१ प्रगती-१

विनियोजित वजेट-१५०००००/- खर्च- १५०००००/-

यस कार्यक्रम अन्तर्गत देहायका कवुलियती वनमा देहाय बमोजिमकाो परिमाणमा अम्रिसो विरुवा वृक्षारोपण गर्न सम्बन्धित कवुलियती वन समुहसंग सम्झौता गरि अनुदान मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गरियो ।

तालिका नं. ३.११- आ.व. २०८०/०८१ मा अम्रिसो रोपण गरिएका कवुलियती वन समुहहरु

सि.नं.	कबुलियती वनको नाम	रोपण गरिएको क्षेत्रफ़ल	प्रजाति	सम्पर्क व्यक्ति
१	चिउरीपाखा देवचुली **६**	९ हे. (३०००० गोटा)	अमृसो	भिम कुमारी सोमई
२	खहरेपाखा देवचुली **६**			
३	हुरहुरेपाखा देवचुली **६**			
४	झिरुभंज्याङ कबुलियती वन समूह हुप्सेकोट-५	९ हे. (३०००० गोटा)		दिलमाया राना
५	मझेल डाडा हुप्सेकोट-५			
६	काजिथुम्का हुप्सेकोट-५			
७	दुर्गाभवानी कबुलियती वन समूह बुलिङटार -३	९ हे.(३०००० गोटा)		वीर बहादुर सारु
८	सागरखोला बुलिङटार -३			
९	राजापानी बुलिङटार -३			
१०	सुन्दरी बेलपाख बुलिङ्टार -३			
११	एक्ले फोकसिङ हुप्सेकोट-५	९ हे.(३०००० गोटा)		चन्द्र बहादुर सारु

सि.नं.	कबुलियती वनको नाम	रोपण गरिएको क्षेत्रफ़ल	प्रजाति	सम्पर्क व्यक्ति
१२	बाहुनचौतारी हुप्सेकोट-५			
१३	पाटागैरा हुप्सेकोट-५			
१४	टोटोलडाँडा हुप्सेकोट-५			
१५	प्रगति बुलिङटार -३	९ हे. (३०००० गोटा)		छल बहादुर सुसलिङ
१६	जनजागरण बुलिङटार -३			
१७	मिलिजुली बुलिङटार -३			

३.४ जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समिति तर्फको प्रगती विवरण

३.४.१ संक्षित जानकारीः

यस नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व) जिल्लामा जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समिति गठनका लागि नेपाल सरकार, बन तथा वातावरण मन्त्रालयको मिति २०७५।१०।२५ गते नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित भएको थियो । तत्पश्चात **जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समितिको कार्यविधि निर्देशिका २०६३ (पहिलो संशोधन, २०७३)** वमोजिम मिति २०७५।११।१७ गते डिभिजनल वन अधिकृतज्यूको संयोजकत्वमा ५ सदस्यीय (वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट मनोनित सदस्य वाहेक) जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समिति, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्ब) गठन भएको थियो । हाल वन नियमावली २०७९ को परिच्छेद ३ को नियम २१ (२) वमोजिम आपूर्ति समितिमा तपसिल वमोजिमको आपूर्ति समिति गठन भई निरन्तर रुपमा कार्य सम्पादन हुँदै आएको छ ।

तालिका नं. ३.१२ : जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समितिको गठन :

१.	डिभिजनल वन अधिकृत	अध्यक्ष
२.	प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको अधिकृत प्रतिनिधि	सदस्य
३.	जिल्ला समन्वय अधिकारीले तोकेको अधिकृत प्रतिनिधि	सदस्य
४.	जिल्ला स्थित प्रदेश सरकारको लेखा सम्बन्धी बिषय हेर्ने कार्यालयको प्रतिनिधि	सदस्य
५.	डिभिजनल वन अधिकृतले तोकेको वन अधिकृत	सदस्य सचिव

डिभिजन वन कार्यालय, नवलपुर मार्फत कटान मुछान भई उत्पादन हुने काठको २५% र दाउराको ४०% हिस्सा उपलव्ध हुन्छ । त्यसैगरी जिल्ला स्थित साझेदारी वनबाट उत्पादन भै बाँडफाँड गरी प्रदेश सरकारलाई प्राप्त काठ, दाउरा बाट आपूर्ति समितिलाई छुट्याइएको

३०%) मध्ये २५ प्रतिशत काठ, दाउरा तथा जिल्ला स्थित सामुदायिक वनबाट उत्पादन भई समूह वाहिर लिलाम विक्री हुने काठको २५% र दाउराको ४०% उक्त आपूर्ति समितिको काठ, दाउराको श्रोत हो । यसरी डिभिजन वन कार्यालय र सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुबाट हस्तान्तरण भई समितिका आम्दानी हुने काठ दाउरा जिल्लावासी सर्वसाधारणको हित र जनसहभागितामा आधारित भौतिक पूर्वाधारका संरचनाहरु निर्माणको लागि जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समितिको स्विकृत कार्ययोजना र समितिको निर्णय वमोजिम विक्री वितरण हुदै आएको छ । जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समिति, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्ब) बाट कायम भएको आ.व. २०७५।०७६ को काठ दाउरा विक्री वितरण दररेट, काठ दाउरा मौज्दात तथा काठ दाउरा विक्री वितरण र सोवाट प्राप्त आम्दानी विवरण देहायमा उल्लेख गरिएको छ ।

गत वर्षमा सम्पादन भएको कामको समीक्षा

३.४.२ काठ दाउरा प्राप्ति, बिक्री र मौज्दात

जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समितिलाई डिभिजन वन कार्यालय, नवलपुर तथा सामुदायिक वनहरुबाट आ.ब. २०८०/०८१ सम्ममा हस्तान्तरण भएको, बिक्रि वितरण भएको र मौज्दात रहेको काठ दाउराको संक्षिप्त विवरण देहाए अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ३.१३ : मौज्दात काठ दाउराको विवरण

आ.व. ०७९/०८० को बाँकी मौज्दात तथा सामुदायिक वनहरुबाट हस्तान्तरण भएको			विक्री भएको परिमाण (०८०/८१)			सा.व.उ.स.लाई फिर्ता भएको परिमाण			बिक्री हुन बाकी परिमाण			कैफियत
काठ (क्यू.फि.)		दाउरा चट्टा	काठ (क्यू.फि.)		दाउरा चट्टा	काठ (क्यू.फि.)		दाउरा	काठ (क्यू.फि.)		दाउरा	
साल गोलिया	साल चिरान		साल गोलिया	साल चिरान		साल गोलिया	साल चिरान	चट्टा	साल गोलिया	साल चिरान	चट्टा	
५७६३१.३४	०.००	५८.४५	११७४४.८५	०.००	२४.००	१२८३३.१०	०.००	१३.००	३३०४३.३९	०.००	२१.४५	

नोट : बिक्रि हुन बाँकी परिमाण मध्ये करिव २६५००.०० क्यूफिट काठ र दाउरा १७.०० चट्टा यस आ.व. ०८१/०८२ मा विक्रि गर्न सकिने अवस्थामा रहेको हुनाले गोलिया काठ २६५००.० क्यू.फिट र दाउरा १७.०० चट्टा मध्येबाट विक्रि वितरण गर्ने र बाँकी रहेको ६,५४३.३९ क्यूफिट गोलिया काठ र दाउरा ४.४५ चट्टा गण्डकी प्रदेश वन नियमावली २०८१ को नियम ८४ (६) अनुसार व्यस्थापन गरिएको थियो ।

३.४.३. बिक्रि वितरण भएको काठ दाउराको संक्षिप्त विवरण

आ.व. २०८०/०८१ को कूल कारोबारबाट १६० घरपरिवारलाई घरकाज, १ घर परिवारलाई भुकम्प/दैबी प्रकोपबाट पिडित तथा १ वटा सामाजिक संस्थालाई विकास निर्माण अन्तरगत राहत स्वरुप गरी कूल ११७४४.८५ क्यू फिट गोलिया काठ उपलब्ध गराइएको छ । त्यसैगरी ८ घरपरिवारलाई घरकाज, १ वन समुहलाई घरकाज, ३ गोटा संस्थालाई धार्मिक र ३ गोटा संस्थालाई दाहसस्कार प्रयोजनको लागि कुल २४.०० चट्टा दाउरा उपलब्ध गराइएको छ ।

तालिका नं. ३.१४ : आ.ब. २०८०/०८१ मा बिकि वितरण भएको काठ दाउराको संक्षिप्त विवरण

विवरण	**काठ उपलब्ध गराईएको प्रयोजन (क्यू.फि.)**								**दाउरा (चट्टा)**
	घरकाज		भुकम्प पिडित/दैवी प्रकोप		विकास निर्माण		जम्मा (क्यू.फि.)		
जात र परिमाण	साल	अन्य	साल	अन्य	साल	अन्य	साल	अन्य	
	११६२९.५०	०.०	३५.४१	-	७९.९४	-	११७४४.८५	०.००	२४.००
लाभान्वित संख्या	१६०		१		१		१६२		१५

३.४.४ प्राप्त राजश्व, मू.अ.कर तथा ओभरहेडको विवरण

तालिका नं. ३.१५ : आ.व. २०८०/०८१ मा भएको गोलिया काठ र दाउरा विक्री वितरण तथा आम्दानी सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	प्रयोजन	जना/ समुह	काठ	दाउरा	राजश्व	कटान मुछान रकम	ओभरहेढ	मु.अ.कर	अग्रीम आयकर	जम्मा रकम	जम्मा भएको रकम
१	घरकाज	१६९	११६२९.५०	५.००	९३६२७४९.४४	१६५३७०१.३१	२९१३८२९.३७	१४२८८८८.६०	१६४८७१.७६	१५५२४०४०.४८	१५५२६५४४.३०
२	दैवि प्रकोप	१	३५.४१	०.००	१७७०.६८	४८३०.४२	२१८०.४२	८५८.१४	९९.०२	९७३८.६७	९७३९.००
३	विकास निर्माण	१	७९.९४	०.००	६०१५८.६३	१०९०४.०६	१९२९३.८३	९२३८.१५	१०६५.९४	१००६६०.६१	१००६६२.००
४	दाहसस्कार	३	०.००	१६.००	३२०००.००	१९७९७९.२०	४१७१३.७६	२५७३७.३०	२९६९.६९	३००३९९.९४	३००४००.००
५	धार्मिक	३	०.००	३.००	१५०००.००	३७१२१.१०	२१३२१.३३	४८२५.७४	५५६.८२	७८८२४.९९	७८८२५.००
जम्मा		१७७	११७४४.८५	२४.००	९४७१६७८.७५	१९०४५३६.०९	२९९८३३८.७०	१४६९५४७.९३	१६९५६३.२२	१६०१३६६४.७०	१६०१६१७०.३०

यसरी आ.व. २०८०/०८१ मा कूल काठ ११७४४.८५ क्यु.फि. र दाउरा २४.०० चट्टा विक्री र आन्तरिक हिसाव मिलानबाट आम्दानीमा बाँधिएको कुल भैचर अनुसार जम्मा भएको कुल रकम रु. १०६०१६१७०.३० मध्ये नेपाल सरकार र समूहलाई फिर्ता राजश्व रु. ९४७१६७८.७५, संकलन खर्च रु. १९०४५३६.०९, मू.अ.कर रु. १४६९५४७.९३, अग्रीम आयकर रु. १६९५६३.२२ र ओभरहेड रु. २९९८३३८.७० आपूर्ति समितिलाई प्राप्त भएको छ।

३.४.५ प्रगतिको संक्षिप्त विवरण

आ.व. २०८०/०८१ मा स्वीकृत वार्षिक कार्ययोजना अनुसार गत आ.व.को बजेटका लागि उपलब्ध कुल रकम रु ८७,११,७८१.४२ मध्येको खर्चको अवस्थालाई हेर्दा यस आपूर्ति समितिको स्वीकृत वजेट रु. ७६,९३,२७४.०० अन्तरगत प्रशासनिक तर्फ स्वीकृत भएको रु. २१,०३,२७४.०० मध्ये रु. १६,४३,९८८.०० (कूल प्रस्तावित प्रशासनिक बजेटको ७८.१६ प्रतिशत) खर्च भएको र कार्यक्रम तर्फ स्वीकृत भएको रु. ५५,९०,०००.०० मध्ये रु. ३६,७८,९७८.०० (कूल प्रस्तावित कार्यक्रम बजेटको ६५.८१ प्रतिशत) गरी जम्मा रु. ५३,२२,९६६.०० खर्च भएको छ । केहि कार्यक्रमहरु डिभिजन वन कार्यालयको स्वीकृत कार्यक्रममा आएको कारणले रकम पूर्णरुपमा खर्च हुन नसकी जम्मा रु. २३,७०,३०८.०० मौज्जात रहेको देखियो ।

३.४.६ मौज्दात रहेको रकम

आ.ब. २०८०/०८१ को कार्यक्रम सम्पादन भए पश्चात् समितिमा मौज्दात रहेको रकम देहायका तालिकाहरुमा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ३.१६ : आ.व. २०८०/०८१ मा भएको कुल कारोबार र बैक मौज्दातको विवरण

१. अल्या

सि.नं.	विवरण	मौज्दात रकम	कैफियत
१.१	आ.ब. २०७९/०८० को आपूर्ति ओभरहेड अल्या	१०,१८,५०७.४२	आ.व. ०७९/०८० को ओभरहेड मौज्दात रकममा बिनियोजन नभएको रकम
१.२	आ.ब. २०७९/०८० सम्मको राजश्व, संकलन खर्च अल्या	२,८०,७९,५३८.७६	
जम्मा अल्या रकम		**२,९०,९८,०४६.१८**	

२. आम्दानी

सि.नं.	विवरण	रकम	कैफियत
२.१	आ.ब. २०८०/०८१ को आपूर्ति ओभरहेड	२९,९८,३३८.७०	
२.२	आ.ब. २०८०/०८१ को राजश्व, मु अ.कर, संकलन खर्च, अग्रिम आयकर	१,३०,१७,८३१.६०	
जम्मा आम्दानी		१,६०,१६,१७०.३०	
अल्या र आम्दानी जम्मा (१+२)		**४,५१,१४,२१६.४८**	

३. खर्च

सि.नं.	विवरण	रकम	कैफियत
३.१	सामुदायिक वन तथा व्यक्ति फिर्ता खर्च	२५,५१,९३५.००	
३.२	बिनियोजन चालु खर्च	१६,४३,९८८.००	
३.३	बिनियोजन कार्यक्रम खर्च	३६,७८,९७८.००	
३.४	प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा रकम	५,३९,९४७.००	
जम्मा खर्च		**८४,१४,९४८.००**	

४. मौज्दात

सि.नं.	विवरण	रकम	कैफियत
४.१	आपूर्ति तर्फ बिनियोजित रकम खर्च नभई बाँकि मौज्दात	२३,७०,३०८.००	
४.२	आ.ब. २०७८/०७९ र आ.ब. २०७९/०८० मा विक्रि भएको काठ दाउराको मध्ये सा.व.उ.स.हरुलाई फिर्ता भएको राजश्व रकम र संकलन खर्च	–७,३८,९६२.००	
४.३	आ.व. ०८०/०८१ को मु.अ.कर, अग्रीम आय कर दाखिला गर्न बाँकी भएको रकम रु	१६,३९,१११.१५	
४.४	अगिल्लो आ.व.हरुमा र आ.व.२०७९/०८० मा विक्रि भएको काठ दाउराको राजश्व रकम र संकलन खर्च सा.व.उ.स.हरुलाई फिर्ता हुन बाँकी भएको रकम	४३,३०,७६५.१५	
जम्मा मौज्दात		७६,०१,२२२.३०	
कुल जम्मा मौज्जात (अल्या र जम्मा मौज्दात समेत)		**३,६६,९९,२६८.४८**	

५. आ. ब. २०८०/०८१ को बजेटका लागि उपलब्ध कुल मौज्दात रकम

सि.नं.	विवरण	रकम	कैफियत
५.१	आ.ब. २०७९/०८० को आपूर्ति ओभरहेड अल्या	१०,१८,५०७.४२	आ.व. ०७९/०८० को ओभरहेड मौज्दात रकममा बिनियोजन नभएको रकम
५.२	आ.ब. २०८०/०८१ को आपूर्ति ओभरहेड	२९,९८,३३८.७०	
५.३	आपूर्ति तर्फ आ.ब.२०८०/०८१ का लागि बिनियोजित रकम मध्ये खर्च नभई बाँकि रहेको मौज्जात	२३,७०,३०८.००	
आ.व. २०८१/०८२ को बजेटका लागि उपलब्ध कुल मौज्दात रकम		**६३,८७,१५४.१२**	

३.४.७ काठ/दाउरा बिक्रि वितरणबाट प्राप्त सिकाई

यस समितिमा प्राप्त हुने काठ दाउरा जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समितिको स्विकृत वार्षिक कार्य योजना, वन नियमावली, २०७९, गण्डकी प्रदेश वन ऐन, २०८०, गण्डकी प्रदेश वन नियमावली, २०८१, र जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समितिको कार्यविधि निर्देशिका २०६३ (पहिलो संशोधन २०७३) समेतको अधिनमा रही विक्री वितरण गर्ने गरिएको छ । यसरी काठ दाउरा विक्री वितरण गर्ने क्रममा देहायमा सिकाईहरु प्राप्त भएका छन् ।

- वन क्षेत्र देखि टाढा रहेका उपभोक्ताहरुको हकमा विक्री डिपो (कटान मुछान पछिको घाटगद्दी स्थल) बाट काठ/दाउरा विक्री वितरण गर्दै आएको अवस्था छ । काठको श्रोतमा क्रमिक रुपमा कमि आइरहेको अवस्था भएकोले एउटा घर वनाउँदा लाग्ने जति सवै काठ उपलब्ध गराउन सकिएको छैन तापनि राहत स्वरुप काठको मौज्दात अनुसार कमै भएपनि काठको आपूर्ति गरिँदै आएको छ ।
- समितिले स्थानीय जनतालाई उपलव्ध गराईएको गोलिया काठ चिरानी गर्दा आफू खुशी पायक पर्ने सःमिल तथा फर्निचर उद्योगहरुमा लैजाने गरिएको हुदाँ उक्त काठ चिरान गर्न सम्वन्धित वन कार्यालयसंग चिरान आदेश लिई स मिलमा मात्रै चिरान व्यवस्था भए पनि ब्यवहारमा त्यस्तो आदेश लिदा उपभोक्ताहरुले झण्झट मान्ने देखिएकाले अनियमितता वढ्न सक्ने अवस्था देखिएको छ ।
- उपभोक्ताहरुलाई उपलब्ध गराइने गोलिया काठ जङ्गलमा रहेको घाटगद्दिवाट उठाई लैजाँदा उपभोक्तालाई अफ्ठेरो पर्दछ । घाटगद्दि स्थल सम्म पुग्नु पर्ने वाध्यता, ढुवानी गर्ने साधन जुटाउनु पर्ने, लोड गर्ने ज्यामी खोज्नु पर्ने, भनेको समयमा साधन र ज्यामी नपाइने, पाइहाले पनि ढुवानी तथा ज्यामी ज्यालमा ठगीन सक्ने अवस्था देखिएकोले गोलिया काठ चिरान गरी चिरान काठ समितिबाट उपलब्ध गराउनु बाञ्छनीय देखिन्छ ।
- समितिमा मुख्य गरेर साल जातको काठको माग बढी रहेको र उपभोक्ताहरुलाई त्यसरी घाटगद्दी स्थलवाट गोलिया काठ लैजान झन्झटपूर्ण हुने भएकाले कम्तिमा पनि साल जातको गोलिया काठ चिरान गरी नजिकको विक्री डिपो वाट विक्री हुने व्यवस्था हुदा त्यस्तो चिरान काठ ई-रिक्सा, टेम्पो जस्ता सर्वसुलभ साधन प्रयोग गरी उपभोक्तहरुलाई ढुवानी गर्न सक्ने सहज वातावरण हुने देखिँदा चिरान काठ नै विक्री गर्न बढी उपयुक्त देखिन्छ । आवश्यक जनशक्ति र श्रोतको उपलव्धता हेरी समितिको निर्णयबाट चिरान गरी विक्री वितरण गर्न सकिने छ ।
- गोलिया चिरानको लागि मिलसँग सम्झौता गर्दा सूचना प्रकाशित गरी वोलपत्र आह्वान गर्दा सवै भन्दा कम दररेटमा काम गर्न सकार गर्ने सःमिलसँग सम्झौता गरी कार्य संचालन गर्न उपयुक्त हुनेछ । सम्झौता गरी सबै प्रक्रिया पुगेको स मिलबाट कार्य संचालन भइरहेको समयमा लोडसेडिङ्ग वा अन्य प्राविधिक कारणले समयमा तोकिएको लक्ष्य पूरा नहुने अवस्था देखिएमा वन नियमावली, २०७९, गण्डकी प्रदेश वन ऐन, २०८०, गण्डकी प्रदेश वन नियमावली, २०८१ र आपूर्ति समितिको (कार्यविधि) निर्देशिका २०६३ को परिच्छेद ३ को दफा

७ (२) मा उल्लेख भए बमोजिम चिरान उत्पादनको लागि समितिलाई पायक पर्ने अर्को स:मिलमा पूर्व स्वीकृत स:मीलको स्वीकृत दररेट बमोजिम चिरान गर्न समितिले निर्णय गर्न सक्नेछ ।

- आपूर्ति समितिमा मौज्दात देखिन आएका पुरानो काठ दाउराको गुणस्तर विग्रन सक्ने हुदाँ विधि प्रक्रिया अनुसार समयमा नै सम्वन्धित वन समूहहरुलाई फिर्ता गर्ने वा लिलाम विक्री गरी व्यवस्थापन गर्ने तर्फ कार्वाही हुन उपयुक्त देखिन्छ ।
- स्थानीय जनताहरुले आपूर्ति समिति मार्फत प्राप्त गरेको काठ दाउरा उद्देश्य अनुसार प्रयोग गरे नगरेको बारे स्थलगत अनुगमनको व्यवस्था भएमा समितिको कार्य प्रभावकारितामा बृद्धि हुने देखिन्छ ।

परिच्छेद- ४

वन पैदावर उत्पादन, विक्रि, वितरण तथा आम्दानी सम्बन्धि प्रगति विवरण

४.१ वन व्यवस्थापनबाट उत्पादन भएको काठ दाउरा लगायतको वन पैदावर:

आ.व.0८0/0८१ मा काठ/दाउरा उत्पादन र खपत अवस्था

सि.नं.	वनको नाम	वन पैदावार किसिम	आ.व.२०८०/०८१ को वन पैदावार उत्पादन			आ.व. २०८०/०८१ को वन पैदावार विक्री वितरण			बाँकी मौज्दात
			गत वर्षको मौज्दात	यस वर्षको उत्पादन	जम्मा	आन्तरिक	वाह्य विक्री	जम्मा	
१	चक्ला वन र आयोजना	काठ (क्यू.फि.)	१४७१२२.९	५५०२.४९	१५२६२५.३९	०	३८५३९.०६	३८५३९.०६	११४०८६.३३
		दाउरा (चट्टा)	४५३.५	१९	४७२.५	०	१२६.५	१२६.५	३४६
२	साझेदारी वन	काठ (क्यू.फि.)	९२०१.९५	११९६३.१२	२११६५.०७	०	१४७२३.२७	१४७२३.२७	६४४१.८
		दाउरा (चट्टा)	०	२२	२२	०	२२	२२	०
३	सामुदायिक वन	काठ (क्यू.फि.)	२६४७६६	११५२९६.२२	३८००६२.२२	२१७३७९.२१	९७५९५.९५	३१४९७५.१६	६५०८७.०६
		दाउरा (चट्टा)	४६४.१८	२६८.०२	७३२.२	४१८.५६	१२४.२५	५४२.८१	१८९.३९
४	अन्य (मुद्दा, वेवारिसे)	काठ (क्यू.फि.)	६४०३.५७	२२६७.३	८६७०.८७	०	५१९.५३	५१९.५३	८१५१.३४
		दाउरा (चट्टा)	०.४	१.५	१.९	०	०	०	१.९
५	जि.व.पै.आ.समिति	काठ (क्यू.फि.)	८२१४.०४	४९४१७.३	५७६३१.३४	१२८३३.१	११७४४।८५	२४५७७.९५	३३०५३.३९
		दाउरा (चट्टा)	१४.४५	४४	५८.४५	१३	२४	३७	२१.४५
६	निजि/आवादी	काठ (क्यू.फि.)	०	४६१६२.०५	४६१६२.०५	०	४६१६२.०५	४६१६२.०५	०
		दाउरा (चट्टा)	०	१३.९	१३.९	०	१३.९	१३.९	०

आ.व. ०८०/८१ को काठ दाउरा बिक्रिबाट आम्दानी

वन क्षेत्र	काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (चट्टा)	राजश्व	भ्याट	टिडिएस	प्रदेश सेवा शुल्क	समुह, समितिको कोषमा	कैफियत
चक्ला वन, साझेदारी वन र अन्य सरकारी वनबाट	३१९३४.६७	६६.५	४०१५५३२०	४६३३७८९	५३४८९७.१६	७४६२९१.३	–	राजश्वमा संकलन खर्च समावेस नभएको तर अ.आ.कर र मु.अ.कर संकलन खर्च समेतको
राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरुबाट हस्तान्तरित	२१८४७.१९	८२	१७६१६११	२५६८६३०	२९८४६८	३१८११३	–	
सामुदायिक वन (वाह्य विक्रि)	९७५९५.९५	१२४.२५	४४३७५२६९.५२	१६१२३७०३	१८६४२७१	२१०१०९८	११०५२९९४०	
निजी आवादी	४६१६२.०५	१३.९	०	६४८००६८	–	१२२६६८	–	
जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समिति	११७४४.८५	२४	९४७६७८.७५	१४६९५४७.९	१६९५६३.२२			राजश्वमा संकलन खर्च समावेस नभएको तर अ.आ.कर र मु.अ.कर संकलन खर्च समेतको
जम्मा	२०९२८४.७१	३१०.६५	१११९६३८७९.३	३१२७५७३८	२८६७१९९.३८	३२८८१७०.३	११०५२९९४०	

परिच्छेद ५

कार्यालयको मौजुदा वन संगठन र भौतिक पूर्वाधार

५.१ वन कार्यालयको संगठन संरचना :

वि.सं. २०७५ को स्विकृत सांगठनिक संरचना अनुसार यस जिल्लामा १ डिभिजन वन कार्यालय र यस अन्तर्गत ८ वटा सव डिभिजन वन कार्यालय रहेको छ।

५.२ स्विकृत दरबन्दी र पदपूर्ति :

स्विकृत सांगठनिक संरचना अनुसार यस जिल्लामा जम्मा ११३ जना कर्मचारीको स्विकृत दरबन्दी रहेको छ । जिल्लाको वन संगठनको दरवन्दी तथा उपलब्ध मानव श्रोत तलको तालिकामा दिईएको छ।

तालिका नं. .... : जिल्लाको वन संगठनको दरवन्दी तथा उपलब्ध मानव श्रोत

सि.नं.	पद	श्रेणी	सेवा/समुह	दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	डिभिजनल वन अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	वन/ज.फ.	१	१	०	
२	वन अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	वन/ज.फ.	१२	११	१	१ जना काजमा
३	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१	०	
४	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन/लेखा	१	०	१	
५	रेञ्जर	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	वन/ज.फ.	१०	५	५	१ जना काज विदामा रहेको ।
६	नायब सुव्वा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/सा.प्र.	१	१	०	
७	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन/लेखा	१	१	०	
८	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन/सा.प्र	१	०	१	
९	फरेष्टर	रा.प.अनं.द्वि.	वन/ज.फ	५	५	०	
१०	वन रक्षक	श्रेणी विहिन	वन/ज.फ	४९	१४	३५	
११	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	३	१	२	२ सेवा करार लिइएको
१२	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र.	२	०	२	२ जना सेवा करारमा लिइएको
१३	सुवेदार	रा.प.अनं.प्र.	विविध/विविध	१	०	१	
१४	जमदार	रा.प.अनं.द्वि.	विविध/विविध	२	२	०	फाजिल संख्या १
१५	हवल्दार	रा.प.अनं.तृ.	विविध/विविध	४	०	४	सेवा करारमा

सि.नं.	पद	श्रेणी	सेवा/समुह	दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
							लिईएको
१६	सशस्त्र वन रक्षक	श्रेणी विहिन	विविध/विविध	१६	०	१६	१५ जना सेवा करारमा लिइएको
१७	चौकीदार	श्रेणी विहिन	प्रशासन/सा.प्र	१	०	१	१ जना सेवा करारमा लिइएको
१८	अपरेटर	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	ईन्जि/मेका	१	०	१	
१९	हेल्पर	श्रेणी विहिन	ईन्जि/मेका	१	०	१	
	जम्मा			**११०**	**३९**	**७१**	

५.३ भौतिक पूर्वाधार भवनको संख्या र अवस्थाः

यस कार्यालयको देहायका मौजुदा भवनहरु रहेका छन् । यस जिल्ला अन्तर्गत पर्ने साविक हुप्सेकोट २ कि.नं. ८२७ र ८३७ क्षेत्रफल क्रमशः ३७२६.१२ व.मि. र ३४९.७६ व.मि. तथा साविक तमसरिया ६ कि.नं. २२६, २३१, २२८ र २३६ क्षेत्रफल क्रमशः १२९०.०० व.मी., २४७३.१३ ब.मी., १३०४.८२ ब.मी. र १८१३.८४ व.मी. गरी जग्मा क्षेत्रफल १.०९६ हेक्टर जग्गा यस डिभिजन वन कार्यालय साविक जिल्ला वन कार्यालय, नवलपरासीको नाममा दर्ता स्रेस्ता कायम रहेको छ ।

तालिका नं. .....: डिभिजन वन कार्यालयको मौजुदा भवन र सोको वर्तमान अवस्था

सि.नं.	डि.व.का./ स.डि.व.का.	संख्या	किसिम / अवस्था	कैफियत	क्षेत्रफल र मूल्य
१	डि.व.का भवन	२	१ गोटा RCC भवन १ गोटा टिनको छाना भएको साधारण भवन	१ गोटा पुरानो जिर्ण	नखुलेको
२	डि.व.अ. निवास भवन	१	RCC भवन	मर्मत संभार गरी नयाँ वनाईएको	नखुलेको
३	डि.व.का. परिसरमा रहेको अधिकृत आवास भवन	१	टिनको छाना भएको Light Structure भवन	नयाँ भवन	
४	शसस्त्र सुरक्षा क्याम्प, थुनुवा कक्ष सहित	१	टिनको छाना भएको Light Structure भवन	चालु	

सि.नं.	डि.व.का./ स.डि.व.का.	संख्या	किसिम / अवस्था	कैफियत	क्षेत्रफल र मूल्य
५	गाडी, वाईक राख्ने ग्यारेज	१	१ गोटा टिनले छाएको ।	नयाँ	
६	भान्सा घर	२	टिनको छाना भएको सामन्य	चालु	
७	दुम्किवास स.डि.व.का.भवन	१	RCC भवन	चालु	नखुलेको
८	सर्दी स.डि.व.का.भवन	१	टिनको छाना भएको Light Structure भवन	रंगरोगन तथा मर्मत गर्नुपर्ने	नखुलेको
९	अरुणखोला स.डि.व.का.भवन	२	१ गोटा टिनको छाना भएको साधारण, १ गोटा RCC भवन	रंगरोगन गर्नुपर्ने	नखुलेको
१०	स.डि.व.का. भाग्रा रानीटार भवन	२	१ गोटा टिनको छाना भएको Light Structure भवन, १ गोटा जिर्ण अवस्थामा	१ गोटा जिर्ण अवस्थामा	नखुलेको
११	कावासोती स.डि.व.का.भवन	१	RCC भवन	नयाँ	नखुलेको
१२	हुप्सेकोट-वौंदीकाली स.डि.व.का.भवन	१	टिनको छाना भएको Light Structure भवन	नयाँ	नखुलेको
१३	देवचुली-वुलिङटार स.डि.व.का.भवन	१	टिनको छाना भएको Light Structure भवन	नयाँ	हाल भाडाको
१४	गैंडाकोट स.डि.व.का.भवन	२	टिनको छाना भएको Light Structure भवन १, गैडाकोट भेडावारीमा शसस्त्र प्रहरीले प्रयोग गरेको साविक मुकुन्दसेन ईलाका वन कार्यालय भएको भवन १	नयाँ	नखुलेको
१५	स.व.र. सुरक्षा क्याम्प अरुणखोला- दुम्बिास चक्ला वन	१	टिनको छाना भएको Light Structure भवन	रंगरोगन गर्नुपर्ने	नखुलेको

५.४ सवारी साधनको संख्या र अवस्था

- चारपांग्रे सानो गाडी : जम्मा ६ गोटा मध्ये ३ गोटा मर्मत सम्भार नै नहुने जिर्ण, २ गोटा पूरानो मर्मत सम्भार गरेर मात्र उपयोगमा ल्याईराखिएको । १ वटा नयाँ चालु अवस्थामा रहेको ।
- मिनी ट्रक : १ गोटा मर्मत संभार गरेर चालु हालतमा रहेको ।
- मोटरसाईकल : जम्मा १६ गोटा मध्ये ३ गोटा मर्मत सम्भार नै नहुने जिर्ण, ८ गोटा पूरानो मर्मत सम्भार गरेर मात्र प्रयोगमा ल्याउन सकिने र ५ गोटा चालु हालतमा रहेको ।

परिच्छेद **६**

वन व्यवस्थापनका समस्या, चुनौती, अवसर र हालसम्मका सिकाई

६.१ समस्या

वन अतिक्रमण तथा वन पैदावार चोरी निकासी यस जिल्लाको प्रमुख समस्याका रुपमा रहेका छन् । बाढी पिडित, भूमिहिन तथा सुकुम्वासी समस्या समाधानका नाममा साथै वनक्षेत्र संग जोडिएर रहेका आवादीको सिमा वढाई वन क्षेत्र अतिक्रमण हुने गरेको छ । अन्य विकास निर्माणका कामका लागि पनि वन क्षेत्रकै जग्गा प्रयोग हुनुको साथै संस्थागत अतिक्रमण तिब्र रुपले वढदै गएकोले वन क्षेत्र माथि समस्या थपिएको छ । पुनर्वास कम्पनी, ग्रामीण आवास, वसोवास, सुकुम्वासी आयोग आदि आयोग, आयोजना, परियोजना एवं अल्पकालिन, दिर्घकालिन योजना वा कार्यक्रमका कारण हजारौं हेक्टर वन क्षेत्र अन्यत्र दर्ता भई सकेका छन् । त्यसको अलावा विभिन्न सरकारी, गैरसरकारी संघ संस्थाहरुबाट पनि जग्गा दर्ता गर्ने क्रम जारी छ ।

सडक यातायातको सहज पहुँच, काठ/दाउराको उच्च बजार मूल्य, वन कार्यालयको अपर्याप्त जनशक्ति, श्रोत साधनको कमी तथा जनताहरुलाई सर्वसुलभ तरिकावाट वन पैदावार उपलब्ध गराउन नसक्नु जस्ता कारणले विगतका बर्षहरुमा चोरी निकासीको समस्या वढदै गएको भएतापनि गत आ.ब मा त्यस्तो समस्यामा कमी आएको देखिन्छ । जिल्लाको अधिकांश वन क्षेत्र उत्तर तर्फ रहेको र जनसंख्याको ठुलो हिस्सा दक्षिण तर्फ रहेकोले वन श्रोत माथि जनताहरुको असमान पहुँचको अवस्था विद्यमान छ । साथै चुरे तथा महाभारत क्षेत्रहरुमा छिटपुट रुपमा परम्पराकै रुपमा अवलम्वन हुँदै आएको खोरिया फँडानी समस्याको रुपमा रहेको छ ।

वन व्यवस्थापनको लागी नीतिगत अन्यौलताको कारण सघन वन व्यवस्थापन हुन नसक्दा वन डढेलो तथा चरिचरणका समस्याहरु देखिएका छन् । वन क्षेत्र र आवादि क्षेत्रहरु एक आपसमा जोडिएर रहेकाले वन्यजन्तु चोरी शिकारी साथसाथै मानव वन्यजन्तु द्वन्दको समस्या पनि रहेको छ ।

समष्टिगत रुपमा यस जिल्लाको वन क्षेत्रमा देखिएका प्रमुख समस्याहरु यस प्रकार छन् ।

- संस्थागत तथा व्यक्तिगत वन अतिक्रमण
- काठ दाउराको चोरी निकासी
- वन डढेलो
- वन क्षेत्रमा हुने अब्यवस्थित तथा अवैधानिक विकास निर्माण कार्य र राजनैतिक प्रतिवद्धताको कमी
- चुरे तथा अन्य क्षेत्रमा रहेका खोलानालाबाट अनियन्त्रित ढुंगा, गिट्टी, वालुवा संकलन तथा निकासी

- वन्यजन्तुहरुको चोरी शिकारी
- नीतिगत अन्यौलताको कारण सघन वन व्यवस्थापन हुन नसक्नु ।
- वन क्षेत्रको जग्गा विभिन्न आयोगका नाममा वस्ती बसाई दर्ता गर्ने परिपाटी आदि ।

६.२ चुनौती

- समावेशी एवं सहभागितामुलक वन व्यवस्थापनमा जोड दिई जिल्ला भरिका सबै उपभोक्तामा वनमा अपनत्वको भावना विकास गर्ने ।
- सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुको संस्थागत क्षमता, पारदर्शिता, व्यवस्थापकिय पक्षलाई दिगो तथा मजवुत वनाउने ।
- विपन्न, महिला, दलित, आदिबासी जनजाति एवं पछाडि परेका तथा पारिएका वर्गलाई वन क्षेत्रको विकासमा समाहित गरी रोजगारीका अवसरहरुको सृजना तथा न्यायोचित वितरण प्रणालीको स्थापना गर्ने ।
- वन क्षेत्रको अतिक्रमणलाई नियन्त्रण गरी वन तथा वन क्षेत्रको जग्गालाई यथास्थितीमा कायम राख्ने ।
- जल, जंगल, जमिन तथा जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने ।
- वातावरणीय सेवा र फाईदाहरुको स्पष्ट रुपमा लेखाजोखा गर्ने ज्ञान र सीप तथा चेतना बढाई वन क्षेत्रले जिल्ला तथा राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा पुर्याएको योगदान बढाउने ।
- वन पैदावारको माग तथा आपूर्तिमा सामन्जस्यता ल्याउने ।
- खोला नालाबाट भईरहेको ढुँगा, गिटी, वालुवाको अत्याधिक दोहनलाई कम गरी चुरे क्षेत्रको संरक्षण गर्ने ।

६.३ अवसरहरु

- वन क्षेत्र विकासको माध्यमबाट विपन्न, महिला, दलित, आदिबासी जनजाति एवं पछाडि परेका तथा पारिएका वर्गलाई रोजगारिका अवसरहरुको सृजना तथा आय बृद्धि गरी न्यायोचित वितरण प्रणालीबाट गरिबी न्यूनिकरण गर्न सहयोग पुग्न सक्ने ।
- सार्वजनिक जग्गामा वनको विकास तथा निजी वन विकासको कार्यक्रमबाट वन पैदावारको उत्पादन वढाउन सकिने ।
- सामुदायिक वन तथा सरकारद्धारा व्यवस्थित वनको वैज्ञानिक तथा दिगो वन व्यवस्थापनको माध्यमबाट स्थानिय जनताको वन पैदावारको आवश्यकता परिपूर्ति गर्नुका साथै रोजगारीका अवसरहरुको श्रृजना गरी राष्ट्रिय आयमा बृद्धि गर्न सकिने ।

- चक्ला वनलाई साझोदारी वन वा अन्य उपयुक्त वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनको माध्यमबाट व्यवस्थापन गरी उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न सकिने ।
- गैहकाष्ठ वन पैदावारको प्रवर्धन गरी गरिवी न्यूनीकरणमा टेवा पुर्याउन सकिने ।
- खोरिया फँडानी भएका तथा खाली रहेका क्षेत्रका जनतालाई नै सहभागी गराई कवुलियति वन कार्यक्रम संचालन गरी वन विकास तथा स्थानीय जनताको जीविकोपार्जनमा टेवा पुर्याउन सकिने ।
- वन व्यवस्थापन मार्फत् समावेशी अवधारणा र सुशासनको लागि काम गर्न सकिने ।
- जिल्लामा रहेका धार्मिक स्थलहरु मौलाकाली, देवचुली तथा दाउन्नेदेवी जस्ता क्षेत्रला धार्मिक एवं पर्यापर्यटन क्षेत्रको रुपमा विकास गर्न सकिने ।
- चुरे क्षेत्रमा भू–क्षय तथा पहिरो नियन्त्रण जस्ता भू–संरक्षण कार्यका नमूनाहरुको विकास गर्ने ।
- चितवन रा.नि. संग जोडिएका क्षेत्रहरुमा पर्यापर्यटनको विकास गर्न सकिने ।

६.४ सिकाईहरु

- समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन मोडल जस्तै सामुदायिक वन, कवुलियती वन, साझेदारी वनको रुपमा वन हस्तान्तरण गरिएपछि वन जंगलको थप अतिक्रमण हुन कम भएको तथा वन पैदावारको आपुर्ति वढेको ।
- सामुदायिक वन, कबुलियती वन, सार्वजनिक जग्गा व्यवस्थापन तथा निजी वन विकास कार्यक्रम मार्फत् जैविक विविधताको संरक्षण, हरियाली वृद्धि गर्ने, विपन्न परिवारको आय आर्जनमा टेवा पुर्याउनुको साथै वन पैदावारको उत्पादन वढाउन सकिएको ।
- वन विकासका विभिन्न कृयाकलापहरुमा व्यापक जनसहभागिता जुटाउन सकिएको ।

अनुसूची १

आ.व.०८०।०८१ को संघ सशर्त अनुदान तर्फको कार्यक्रमको प्रगति विवरण

बजेट रु लाखमा

क्र.स.	कार्यक्रमको नाम	खर्च शीर्षक	इकाई	बार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भौतिक %	खर्च	वित्तिय %
	पुजिगत खर्च तर्फको									
११.४.१७.४६४	कृषि वन कार्यक्रम	३११५७	पटक	१	३.७६	५.००	१.००	३.७६	५.००	१००.००
११.४.१७.४६५	महिलाको सिप अभिवृद्धिका लागि वनजन्य वस्तुमा आधारित हस्तकला निर्माण तालिम	३११५७	पटक	१	३.७६	५.००	१.००	३.७६	४.९७८	९९.५६
११.४.१७.४६६	वन क्षेत्र अतिक्रमण नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	३११५७	पटक	१	३.७६	५.००	१.००	३.७६	४.८६४	९७.२८
११.४.१७.४६७	नदी उकास जग्गामा वृक्षारोपण/वन पुनर्स्थापना कार्यक्रम	३११५७	पटक	१	११.२८	१५.००	१.००	११.२८	१४.९९९	९९.९९
११.४.१७.४६९	बहुवर्षिय विरुवा उत्पादन (नर्सरी नाइकेको ज्याला सहित)	३११५७	पटक	१	७.५२	१०.००	१.००	७.५२	१०.००	१००.००
११.४.१७.४७०	मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरण	३११५७	पटक	१	६.०२	८.००	१.००	६.०२	७.९१६	९८.९५
११.४.१७.४७१	वन सम्बर्द्धन प्रणालिमा आधारित दीगो वन व्यवस्थापन मार्फत काठ दाउरा उत्पादन कार्यक्रम	३११५७	पटक	१	३७.५९	५०.००	०.००	०.००	०.०००	०.००
११.४.१७.४७२	वन डढेलो व्यवस्थापन कार्ययोजना कार्यान्वयन	३११५७	पटक	१	१५.०४	२०.००	१.००	१५.०४	१९.९९५	९९.९८
	जम्मा				८८.७३	११८.००		**५१.१४**	**६७.७५**	**५७.४२**
	चालु खर्च तर्फको									
२.७.२५.२७४	कबुलियती वन विकास तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२२५२२	**पटक**	१	११.२८	१५.००	१.००	११.२८	१५.००	१००.००
	चालु र पुजिगत खर्चको कुल जम्मा				१००.०१	१३३.००		६२.४२	८२.७५	६२.२२

अनुसूची २

आ.व. ०८०।०८१ को गण्डकी प्रदेश सरकार तर्फको वार्षिक विकास कार्यक्रमको प्रगति विवरण

चालु खर्च अन्गर्गतका कार्यक्रमहरु

बजेट रु लाखमा

क्र.स.	कार्यक्रम	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भौतिक %	खर्च	वित्तिय %
	सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम									
२.७.५.२१०	सब डिभिजन स्तरिय सा.व. को असल अभ्यास सम्वन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२२५२२	वटा	८	०.४४	३.२०	८	०.४४	३.२०	१००.००
२.७.९.१	सामुदायिक वनहरूको अनुगमन तथा वार्षिक प्रतिवेदन	२२५२२	प्याकेट	१	०.२८	२.००	१	०.२८	१.९२	९५.८०
२.७.१९.१	उत्कृष्ठ सा.व.उ.स. पुरस्कार	२२५२२	प्याकेट	१	०.०४	०.३०	१	०.०४	०.३०	१००.००
२.७.१९.२	सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह गठन, दर्ता, कार्ययोजना तयारी तथा वन हस्तान्तरण प्रक्रियामा सहजिकरण	२२५२२	वटा	२	०.०८	०.६०	२	०.०८	०.६०	१००.००
२.७.१९.३	सा.व.उ.स.को कार्ययोजना नविकरण सहयोग (गरीव, महिला र दलित लक्षित जलवायू परिवर्तन अनुकुलन योजना)	२२५२२	वटा	२०	०.५६	४.००	१२	०.३४	२.६०	६५.००
	कबुलियती वन विकास कार्यक्रम									
२.७.५.१२०	सामाजिक परिचालिकाहरुको चौमासिक बैठक	२२५२२	पटक	३	०.०६	०.४५	३	०.०६	०.४५	१००.००
२.७.५.१२१	उत्कृष्ठ क.व.स. पुरस्कार	२२५२२	पटक	१	०.०४	०.३०	१	०.०४	०.३०	१००.००
२.७.१९.५०	कवुलियती वन कार्य योजना नविकरण	२२५२२	वटा	४	०.११	०.८०	४	०.११	०.८०	१००.००
२.७.१९.९२	कवुलियती वन समूह गठन र कार्य योजना तयारी (जीविकोपार्जन सुधार योजना समेत)	२२५२२	वटा	८	०.२२	१.६०	८	०.२२	१.६०	१००.००
२.७.२१.८९	कवुलियती वनमा सामाजिक परिचालन सेवा	२२५२२	प्याकेट	१	१.६७	१२.००	१	१.६७	१०.१५	८४.५८
२.७.२१.१२२	कवुलियती वनको अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन तयारी	२२५२२	प्याकेट	१	०.२१	१.५०	१	०.२१	१.४७	९८.००
	नर्सरी र वृक्षारोपण कार्यक्रम									
२.७.१९.७७	विरुवा वितरण (निजि तथा समुदायस्तरमा वृक्षारोपणको लागि ढुवानी सहयोग समेत)	२२५२२	प्याकेट	१	०.१४	१.००	१	०.१४	१.००	१००.००

चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु

बजेट रु लाखमा

क्र.स.	कार्यक्रम	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भौतिक %	खर्च	वित्तिय %
	वन क्षेत्रका चुनौती व्यवस्थापन									
२.७.२३.५	वन तथा वन्यजन्तु सम्बन्धी मुद्दाको अनुसन्धान तहकीकात र मुद्दा दायरी	२२५२२	पटक/संख्या	२०	०.२२	१.६०	८	०.०९	०.६४	४०.००
	राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम									
२.७.५.२७३	समन्वय बैठक/गोष्ठी जिल्ला स्तर (वन क्षेत्र समन्वय समिति, डब्लुसिसिबि, पत्रकार / सरोकारवाला निकाय	२२५२२	पटक	३	०.२१	१.५०	३	०.२१	१.३७	९१.३३
२.७.१९.९८	चक्ला वन कार्य योजना तयारी र परिमार्जन	२२५२२	प्याकेट	१	०.०७	०.५०	०	०.००	०.००	०.००
२.७.२०.७५	विकास र वातावरणा बीच समन्वय गर्ने स्थानीय तहसँग समन्वय गोष्ठी	२२५२२	पटक	८	०.४४	३.२०	८	०.४४	३.२०	१००.००
२.७.२१.४०६	वन व्यवस्थापन तथा पुनरुत्पादन अभिवृद्धि कार्यक्रम	२२५२२	प्याकेट	१	१.३९	१०.००	१	१.३९	९.७८	९७.८०
२.७.२५.९४	सव डिभिजन वन कार्यालयहरुको सुदृधिकरण तथा व्यवस्थापन	२२५२२	पटक/संख्या	८	०.५६	४.००	८	०.५६	३.९४	९८.५०
	प्रचारप्रसार तथा संरक्षण शिक्षा (क्षमता विकास)									
२.७.९.२	वार्षिक योजना तर्जुमा गोष्ठी	२२५२२	वटा	१	०.०७	०.५०	१	०.०७	०.५०	१००.००
२.७.१९.७३	प्रचार प्रसार सामाग्री उत्पादन, वितरण र प्रसारण	२२५२२	पटक	१	०.१४	१.००	१	०.१४	१.००	१००.००
२.७.२१.१५	वार्षिक प्रगति समिक्षा गोष्ठी	२२५२२	पटक	१	०.०७	०.५०	१	०.०७	०.५०	१००.००
२.७.२१.१०३	दिवस / समारोह (जैविक विविधता, वातावरण, सिमसार, पृथ्वी दिवस र वन महोत्सव)	२२५२२	प्याकेट	३	०.१०	०.७५	३	०.१०	०.७५	१००.००
	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:			९८	७.१२	५१.३०	७७	६.६९	४६.०७	८९.८०
पुजिगत खर्च तर्फको										
११.४.१७.२६	सामुदायिक वनमा पानी पोखरी निर्माण	३११५७	संख्या	२	०.४२	३.००	२.००	०.४२	१.६३	५४.४७
११.४.१७.४३१	वन व्यवस्थापन गरी काठ दाउरा उत्पादन	३११५७	प्याकेज	१	१.३९	१०.००	१.००	१.३९	१०.००	१००.००
११.४.१७.६४३	सामुदायिक वन ब्यवस्थापन स्थलगत अभ्यास	३११५७	पटक	१२	०.४२	३.००	१२.००	०.४२	३.००	१००.००
११.४.२२.१२५०	अम्रिसो कुचो उद्योग स्थापना र संचालन सहयोग (हुप्सेकोट गा. पा.)	३११५९	प्याकेट	१	०.६९	५.००	१.००	०.६९	५.००	१००.००

चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु

बजेट रु लाखमा

क्र.स.	कार्यक्रम	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भौतिक %	खर्च	वित्तिय %
११.४.२२.१३९३	अग्रिसो भण्डारण स्थल (सेड हाउस) स्थापना र संचालन सहयोग, बौदी काली गा.पा.	३११५९	पटक	१	०.६९	५.००	१.००	०.६९	५.००	१००.००
११.४.१७.२	विरुवा उत्पादन÷ (विभिन्न प्रकारका रुख काष्ठ तथा वहुउपयोगि प्रजाति (हजारमा) (स्थानीय माग र अनुकुलता	३११५७	वटा	४००००	०.८३	६.००	४००००.००	०.८३	६.००	१००.००
११.३.२२.१२	मेशिनरी तथा औजार (कार्यालय तथा लेखा संचालनको लागि आवश्यक ल्यापटप, प्रिन्टर तथा अन्य मेशिनरी समान)	३११२२	पटक	१	०.३८	२.७४	१.००	०.३८	२.७४	१००.००
११.४.१७.५५४	एनिमल हरित पार्क निर्माण मध्यविन्दु २	३११५७	संख्या	१	०.६९	५.००	१.००	०.६९	५.००	१००.००
११.४.१७.५५६	चुहाडी हरित पार्क निर्माण देवचुली १	३११५७	संख्या	१	०.६९	५.००	१.००	०.६९	५.००	१००.००
११.४.१७.५५८	पर्यापर्यटन प्रवर्धन पार्क जयश्री सामुदायिक वन गैंडाकोट १०	३११५७	संख्या	१	०.६९	५.००	१.००	०.६९	५.००	१००.००
११.४.१७.५६०	बोटानिकल गार्डेन तथा हरित पार्क निर्माण बौदीकाली २	३११५७	संख्या	१	०.६९	५.००	१.००	०.६९	५.००	१००.००
११.४.१७.५६२	जटायू संरक्षण तथा पर्यापर्यटन विस्तार कावासोती १३	३११५७	संख्या	१	०.६९	५.००	१.००	०.६९	५.००	१००.००
११.४.१७.६५२	सिसुवार बगैचा हरित पार्क, देवचुली -१७	३११५७	पटक	१	०.६९	५.००	१.००	०.६९	५.००	१००.००
पुजिगत खर्च तर्फको जम्मा				४००२४	८.९६	६४.७४	४००२४.००	८.९६	६३.३७	९७.८९
चालु र पुजिगत खर्च तर्फको कुल जम्मा				४०१२२	१६.०८	११६.०४	४०१०१.००	१५.६५	१०९.४४	९४.३१

अनुसूची ३ : डिभिजन वन कार्यालय, नवलपुर अन्तर्गतका सव डिभिजन वन कार्यालयहरुको कार्यक्षेत्र

क्र.सं.	सव डिभिजन वन कार्यालय	कार्यालय रहेको स्थान	क्र.सं.	सव डिभिजन वन कार्यालय
१	गैडाकोट	गैंडाकोट थुम्सी	गैंडाकोट न.पा. वडा नं. १ देखि १८ सम्म	गैंडाकोट न.पा. वडा नं. १ देखि १७ तथा रतनपुर गा.वि.स. वडा नं. १ देखि ९ सम्म
२	देवचुली-वुलिङ्गटार	देवचुली	देवचुली न.पा. वडा नं. १ देखि १५ सम्म तथा वुलिङटार गा.पा. वडा नं. १ देखि ६ सम्म	देवचुली न.पा. वडा नं. १ देखि १५ तथा रजहर गा.वि.स. वडा नं. १ देखि ९ सम्म तथा कोटथर, डाँडाझेरी, वुलिङटार, अर्खला, जौवारी र भारतीपुर गा.वि.स. वडा नं. १ देखि ९ सम्म
३	कावासोती	कावासोती कोटटाँडी	कावासोती न.पा. वडा नं. १ देखि १७ सम्म	कावासोती न.पा. वडा नं. १ देखि १६ तथा कुमारवर्ति गा.पा. वडा नं. १ देखि ९ सम्म ।
४	हुप्सेकोट-वौंदीकाली	हुप्सेकोट	हुप्सेकोट गा.पा. वडा नं. १ देखि ६ सम्म तथा वौदीकाली गा.पा. वडा नं. १ देखि ६ सम्म	देउराली गा.पा. वडा नं. १,२,३,४, ५, ६,७, ८, ९ तथा धौवादी गा.पा. वडा नं. १ देखि ९ सम्म तथा मिथुकरम, डेढगाउँ, रकुवा, रुचाङ, जौवारी ,नरम गा.पा.का वडा नं. १ देख ९ सम्म
५	भाग्रा-रानीटार	मध्यविन्दु चोरमारा	मध्यविन्दु न.पा. वडा नं. १ देखि ९	मध्यविन्दु न.पा. वडा नं. २ देखि ९ सम्म तथा मैनाघाट गा.पा. वडा नं. ४,६,७ र ९ तथा प्रसौनी गा.पा. वडा नं. १ देखि ९ सम्म

क.सं.	सव डिभिजन वन कार्यालय	कार्यालय रहेको स्थान	क.सं.	सव डिभिजन वन कार्यालय
			तथा १३ र १५	
६	अरुणखोला	मध्यविन्दु अरुणखोला	मध्यविन्दु न.पा. वडा नं.१०,११,१२	नयाँ वेल्हानी गा.पा. वडा नं. १,२,३,४, ५,७ र ९, राकाचुली गा(पा. वडा नं.१ देखि ५ सम्म, मैनाघाट गा.पा. वडा नं.१,२,३,५ र ८
७	दुम्कीवास	विनयीत्रिवेणी २, दुम्किवास	विनयी त्रिवेणी गा.पा. वडा	दुम्किवास गा.पा. वडा नं. १ देखि ९ तथा त्रिवेणीसुस्ता गा.पा. वडा नं. १,२,३,५,६,७, ८ र ९
८	सर्दी	विनयीत्रिवेणी. ......, सर्दी	विनयीत्रिवेणी गा.पा. वडा नं. ३,४ र ५	बेनिमणिपुर गा.पा. वडा नं. १,२,३,४,५,६,७,८, ९, राकाचुली गा.पा. वडा नं. ६ देखि ९, धुर्कोट गा.पा. वडा नं. १ देखि ५ र ९

अनुसूची ४ आ.व. २०८०/०८१ सम्म हस्तान्तरण भएका धार्मिक वन सम्वन्धि विवरण

सि. नं.	धार्मिक वनको नाम	धार्मिक संस्थाको नाम, ठेगाना	ठेगाना	क्षेत्रफल (हे.)	मुख्य प्रजाति	हस्तान्तरण मिति
१	मौलाकालिका धार्मिक वन	धार्मिक सेवा समिति, मौलाकालिका मन्दिर	गैडाकोट न.पा. वडा नं.१	१९.१७	साल	२०६२/०३/३१
२	मुकुन्दसेन धार्मिक वन	सिद्धिदात्री दुर्गा मन्दिर कोटिहोम आश्रम धार्मिक वन व्यवस्थापन समिति	गैडाकोट न.पा. वडा नं.१०, पितौजी	४.५	साल, सिसौ, कटहर	२०६३/०८/२४
३	महाराजा धार्मिक वन	महाराजा धार्मिक समिति	कावासोती न.पा. वडा नं.१	१८.६	साल	२०६३/०९/१२
४	हनुमान मन्दिर चक्रघाट धार्मिक वन	हनुमान मन्दिर चक्रघाट समिति	गैडाकोट न.पा. वडा नं.९	१८.५	साल	२०६५/०२/०१
५	दाउन्नेदवी अहिंसावादी धार्मिक शान्ति तपोवन धार्मिक वन	दाउन्नेदवी अहिंसावादी धार्मिक शान्ति तपोवन धार्मिक समिति	विनयी त्रिवेणी न.पा. वडा नं.२	९५	साल	२०६५/१२/०३
६	लोहाशेधारा धार्मिक वन	लोहाशेश्वर वावाधाम मन्दिर व्यवस्थापन समिति	मध्यविन्दु न.पा. वडा नं.८	४०.१५	साल	२०६६/०३/३१
७	वसुन्धरादेवी धार्मिक वन	वसुन्धरादेवी मन्दिर व्यवस्थापन समिति, गैडाकोट न.पा. १०, भैसाखोरी	गैडाकोट न.पा. वडा नं.१०	०.४५	साल, सिसौ, असना	२०७४/०२/१७
८	नवदुर्गा धार्मिक वन	नवदुर्गा भवानी धार्मिक सेवा समिति	कावासोती न.पा. वडा नं.१	१.८	साल	२०७४/०९/२६
९	सर्वसिद्धि साधना मोक्षधाम धार्मिक वन	सर्वसिद्धि साधना मोक्षधाम	विनयी त्रिवेणी ४	३५.१०	साल, सिसौ, असना	२०८१/०५/०६
जम्मा				२३२.३७		

अनुसुचि ५ : साझेदारी वनहरुको विवरण

सि.नं.	साझेदारी वनको नाम	ठेगाना	क्षेत्रफल हे.	हस्तान्तरण मिति	कैफियत
१.	मध्यविन्दु साझदारी वन	कावासोती न.पा.१४	६७२.८६	२०७२।०२।१४	

अनुसूची ६ चक्ला वनको विवरण

सि.नं.	**चक्ला** वनको नाम	ठेगाना	क्षेत्रफल हे.	कार्य योजना स्विकृत मिति	कैफियत
१.	दुम्किवास अरुणखोला **सरकार**द्वारा व्यवस्थित (चक्ला) बन	मध्यविन्दु न.पा. र विनयी त्रिवेणी गा.पा.	३८३८.२८	२०७२।०२।	

अनुसूचि ७ : अन्य प्रयोजनको लागि उपलब्ध गराइएको वन क्षेत्र जग्गाको विवरण

क्र. सं.	वन क्षेत्रको जग्गा लिने संस्थाको नाम, ठेगाना	उपलब्ध गराईएको वन क्षेत्रको जग्गाको विवरण				नेपाल सरकार म.प.को निर्णय मिति
		स्थान	क्षेत्रफल	क्षेत्रफल(हे.)	अवधी(वर्ष)	
१	नेपाल विद्यूत प्राधिकरण	अरुणखोला	५ कठ्ठा	०.१७	नखुलेको	२०४९।६।२९
२	हेटौडा वर्दघाट २२० के.भी. (चितवन जिल्ला समेत)		१९३.१८ हे.	१९३.१८	नखुलेको	२०६९।७।२३
३	गा.वि.स.को कार्यालय, तम्सरिया (स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण)	मध्यविन्दु न.पा.७	१५६० व.मी.	०.१६	नखुलेको	२०५६।५।२३
४	कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय कृषि वजार केन्द्र	कावासोती न.पा.२	२.६७ हे.	२.६७	नखुलेको	२०६२।३।२९
५	कावासोती साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाई	कावासोती न.पा.	१०७०४ विगाहा	०.९२	नखुलेको	२०६३।५।२६
६	सूकूम्वासी समस्या समाधान आयोग, नवलपरासी (अरुणखोला/राजमार्ग दक्षिण)		१-१३-१८ विगाहा	१.१५	नखुलेको	२०५२।३।१९
७	सूकूम्वासी समस्या समाधान आयोग, नवलपरासी (अरुणखोला राजमार्ग दक्षिण)		१९-१६-२.५विगाहा	१३.७०	नखुलेको	२०५२।४।१
८	नेपाल टेलीभिजन		९ आना	०.०३	नखुलेको	२०४९।६।२६

क्र. सं.	वन क्षेत्रको जग्गा लिने संस्थाको नाम, ठेगाना	उपलब्ध गराईएको वन क्षेत्रको जग्गाको विवरण				नेपाल सरकार म.प.को निर्णय मिति
		स्थान	क्षेत्रफल	क्षेत्रफल(हे.)	अवधी(वर्ष)	
९	वि.पी.कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल	गैडाकोट न.पा.	१८-७-१६ विगाहा	१२.५०	नखुलेको	२०५१।६।१८
१०	एन सेल प्रा.लि. (विभिन्न जिल्ला)			१.८००	नखुलेको	२०७०।५।१०
११	नवजागरण वहूमूखी क्याम्पस, चोरमारा	मध्यविन्दु न.पा.७		०.७५	नखुलेको	२०७१।५।१९
१२	नेपाल मध्यविन्दू सामूदायिक स्मृति अस्पताल विकास केन्द्र	कावासोती न.पा.१४		२.२०	नखुलेको	२०७१।५।१९
१३	तमसरिया गा.वि.स. कार्यालय	मध्यविन्दु न.पा.७		०.४०	३५	२०७१।२।२९
१४	गैंडाकोट पिपलडांडा सडक योजना	गैंडाकोट ३-९		१३.६१	नखुलेको	२०७४।१।२१
१५	होङ्सी शिवम् सिमेन्ट	विनयी त्रिवेणी गा.पा.३		५.०१	२९	२०७५।०६।२८
१६	नेपाल विद्यूत प्राधिकरण, वर्दघाट सर्दी १३२ के.भी.	विनयी त्रिवेणी गा.पा.३		०.६१०६	२५	२०७६।०२।२९
१७	मौलाकालि केवलकार प्रा.ली.	गैडाकोट १		२.८२०६	२५	२०७६।११।१२
१८	**हुप्सेकोट स्वास्थ्य चौकी भवन**	**हुप्सेकोट ४**	०.२१८	०.२१८		२०७८/१०/२
१९	**विनयीत्रिवेणी गा.पा.को कार्यालय**	**दुम्किबास**	**६ रोपनी**	०.३०५२		२०८१/१०/४
२०	**ट्रमा सेन्टर भवन निर्माण**	**देवचुली १७**	२.००			२०८१/४/१४
२१	**न.प. ब.सु.पू.को सदरमुकाम क्षेत्र**	**कावासोती ३**	१७९-२-९-० र ५-५-९.५-०			२०८१/९/९

अनुसूची ८ : जिल्लामा रहेका नर्सरीहरु

सि.नं.	नर्सरी रहेको स्थान	विरुवा उत्पादन क्षमता	अवस्था
१	स.डि.व.का., भाग्रा रानीटार कम्पाउन्ड	५००००	सञ्चालनमा रहेको
२	स.डि.व.का. अरुणखोला कम्पाउण्ड	१०००००	हाल सञ्चालनमा नरहेको
३.	अरुणखोला स.डि.व.का.कम्पाउण्ड	२५०००	हाल सञ्चालनमा नरहेको
४	**डिभिजन वन कार्यालय नवलपुर**	१०००००	सञ्चालनमा रहेको
जम्मा		२७५०००	

अनुसूची ९ : डिभिजन वन कार्यालय, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व) को वन संगठन संरचना

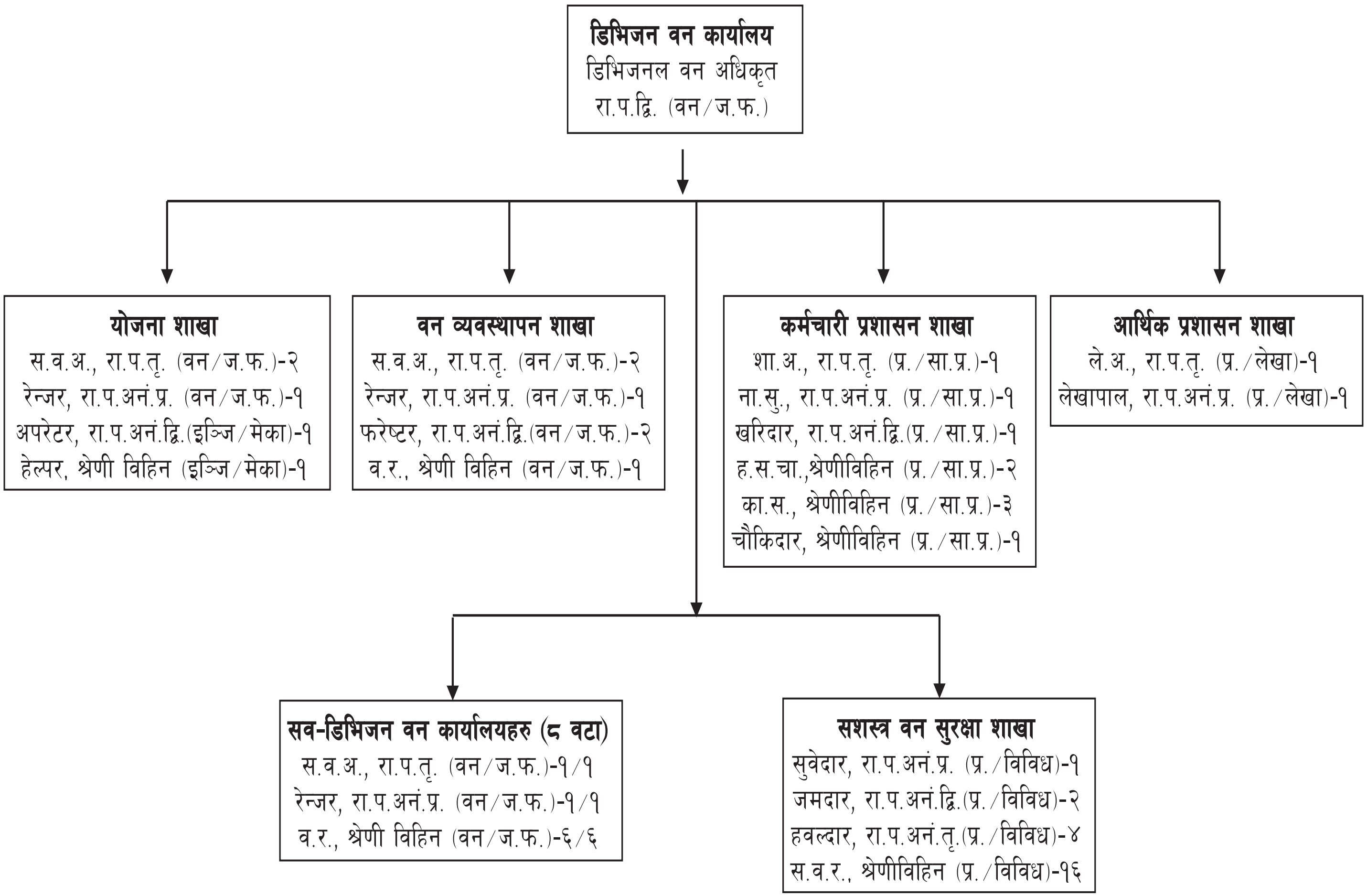

नोटः डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत परिचालन हुने माथि संरचनामा देखाईएको सशस्त्र वन रक्षकहरु स्विकृत वन तथा भू-संरक्षण विभागको संघिय कार्यालय अन्तर्गत रहेका छन् ।

अनुसूची १० : जिल्लामा मौजुदा रहेको वन पैदावारमा आधारित उद्योगहरुको विवरण

क्र.सं.	उद्योगको नाम (नेपालीमा)	पालिका	वडा	उद्योगको स्तर	उद्धेश्य	दर्ता मिति	नविकरण मिति
१	कालिका सः मिल	गैंडाकोट	२	साना	काठ चिरान र फर्निचर बनाउने	२०३५.०४.३१	२०८१.०९.०४
२	उमा एण्ड सन्स काष्ठ उद्योग	गैंडाकोट	१०	घरेलु	विभिन्न किसिमका काठका समाग्री निर्माण गर्ने	२०३६.०२.३०	२०४१.०२.२९
३	नारायणी काष्ठ तथा वांस उध्योग	बिनयी त्रिवेणी	४	साना	विभिन्न किसिमका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०३७.०६.१०	२०८२.०३.११
४	टिका फर्निचर उद्योग	बिनयी त्रिवेणी	१	साना	काठका फर्निचर बनाउने	२०३८.०४.०१	२०८२.०७.०१
५	श्री दिवाकर फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०३८.११.०४	२०६५.०३.३०
६	श्री उत्तम फर्निचर उध्योग	कावासोती	६	साना	फर्निचर बनाउने	२०४०.०८.२०	२०८३.०३.१४
७	पुर्णिमा फर्निचर सःमिल एण्ड भेनियर उद्योग	मध्यविन्दु	१०	साना	फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०४२.१०.१३	२०८३.०२.३०
८	गैडाकोट फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	२	साना	फर्निचर बनाउने	२०४३.०४.१२	२०८०.१०.१६
९	श्री अभिनाश फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन	२०४३.०९.२१	२०८१.०७.०१
१०	श्री किशोर वेन बाँस उध्योग	बिनयी त्रिवेणी	६	साना	वेत बाँस काठ टोकरी तथा फर्निचर उत्पादन	२०४४.०७.१६	२०८०.०४.१६
११	घनश्याम सःमिल	कावासोती	२	साना	गोलिया काठ चिरान गर्ने	२०४५.०७.१७	२०८२.११.२०
१२	धौलागिरी काष्ठ तथा फर्निचर	गैंडाकोट	५	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०४५.०८.२४	२०७७.०३.३०
१३	सुदीप काष्ठ उध्योग	देवचुली	१४	साना	विभिन्न किसिमका फर्निचर बनाउने	२०४५.०९.२८	२०८३.०५.३०
१४	कुमारवर्ती सः मिल	कावासोती	९	साना	काठ चिरान गर्ने	२०४८.०७.२९	२०८१.०६.२३
१५	गण्डकी फर्निचर उद्योग	देवचुली	७	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०५०.०१.०९	२०८१.०९.२४
१६	गाडवा फर्निचर उध्योग	देवचुली	१३	घरेलु	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०५०.०१.०९	२०५५.०१.०८
१७	ओलम्पीक फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०५०.०२.०३	२०७७.०४.२१
१८	सरिता फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	५	घरेलु	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०५०.०२.०३	२०५५.०२.०२
१९	शुभ लक्ष्मी फर्निचर उध्योग	गैंडाकोट	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०५०.०५.२३	२०८१.०९.०४
२१	मनकामना फर्निचर उध्योग	कावासोती	१६	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०५२.०६.२५	२०६४.०६.१३
२२	विविता कास्ठ फर्निचर उद्योग	देवचुली	१३	साना	काष्ठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०५५.०९.२८	२०८२.०२.२०
२३	मनोज कष्ठ फर्निचर उद्योग	देवचुली	१३	साना	फर्निचर बनाउने	२०५६.०१.१२	२०८१.११.०३
२४	अम्बिका फर्निचर उध्योग	गैंडाकोट	५	साना	काठको फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०५६.०२.२६	२०८१.०८.०८
२५	सगरमाथा फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	१५	साना		२०५७.०७.२९	२०५८.०३.३०

क्र.सं.	उद्योगको नाम (नेपालीमा)	पालिका	वडा	उद्योगको स्तर	उद्धेश्य	दर्ता मिति	नविकरण मिति
२६	त्रिशक्ति सः मिल	देवचुली	१	साना	चिन काठ उत्पादन गर्ने	२०५८.०९.१७	२०८३.०६.०३
२७	त्रिशक्ति फर्निचर उद्योग	देवचुली	१	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०५८.०९.१८	२०७१.०३.२४
२८	तिवारी फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	१५	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०५८.१०.२८	२०८३.०४.१३
२९	सापकोटा फर्निचर उद्योग प्रा.लि	गैंडाकोट	८	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०६४.०४.३०	. .
३२	नारायणी फर्निचर उध्योग	मध्यविन्दु	२	साना	काठको फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०६४.११.०५	२०८१.०८.०२
३३	न्यु कुमारवर्ती सःमिल	कावासोती	१०	साना	इट्टा भट्टाको प्रयोजनार्थ काठ चिरान गर्ने	२०६५.०५.२६	२०७८.०३.२६
३४	ॐ फर्निचर उध्योग	मध्यविन्दु	१	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०६५.१२.०५	२०८१.०९.१४
३५	विन्दु फर्निचर उद्योग	देवचुली	१२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०६६.०१.०८	२०८२.०७.१०
३६	शिरथान फर्निचर उध्योग	कावासोती	१४	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०६६.०३.१४	२०६८.०३.१४
३७	रम्भा स मिल	कावासोती	५	घरेलु	चिरान काठ र फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०६६.१२.२९	२०७१.१२.२८
३८	अमर फर्निचर उध्योग	देवचुली	५	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०६७.१०.०५	२०७२.१०.०४
४१	सगरमाथा फर्निचर उद्योग	मध्यविन्दु	१	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०६८.०१.२६	२०८२.११.२९
४३	जयमाता काष्ठ फर्निचर उद्योग	हुप्सेकोट	१	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०६८.०८.१९	२०७९.०९.१३
४४	मनकामना फर्निचर तथा काष्ट उध्योग	मध्यविन्दु	४	साना	काठ चिरान तथा फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०६८.०८.२०	२०७३.०८.१९
४९	न्यू गेन सःमिल तथा फर्निचर उद्योग	मध्यविन्दु	१	घरेलु	काठ चिरान गर्ने तथा काठका फर्निचर निर्माण गर्ने	२०६९.०२.२२	२०७४.०२.२१
५०	प्रतिमा कास्ठ तथा फर्निचर उद्योग	कावासोती	१७	साना	चिरान काठ उत्पादन गर्ने तथा काठका फर्निचर निर्माण	२०६९.०३.१४	२०८०.०५.०२
५१	देवचुली स मिल	देवचुली	१२	साना	चिरान काठ र फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०६९.०४.०७	२०८२.०७.०१
५२	मुनाल फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	६	साना	काठको फर्निचर तथा काठको धुलोबाट ब्रिगेट तथा प्या	२०६९.०८.१९	२०८२.१०.०३
५४	आशा फर्निचर उद्योग	मध्यविन्दु	१	साना	काठ बाट फर्निचर बनाउने	२०७०.०७.०५	२०७९.०९.२५
५५	कल्पवृक्ष फर्निचर उद्योग	कावासोती	२	घरेलु	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७०.१०.०९	२०७५.१०.०८
५६	सरिता फर्निचर उध्योग	गैंडाकोट	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७१.०२.१९	२०८२.०४.१२
५७	श्री गणेश फर्निचर तथा सःमिल उद्योग	गैंडाकोट	५	साना	गोलिया काठ चिरान तथा फर्निचर उत्पादन	२०७१.०२.२६	२०८२.०६.०५
५८	कावासोती फर्निचर उद्योग	कावासोती	२	साना	काठको फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७१.०२.२९	२०८२.०३.२८
५९	चौधरी फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	१३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७१.०३.११	२०८१.०६.०८

क्र.सं.	उद्योगको नाम (नेपालीमा)	पालिका	वडा	उद्योगको स्तर	उद्धेश्य	दर्ता मिति	नविकरण मिति
६०	त्रिशक्ति फर्निचर उध्योग	कावासोती	५	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७१.०३.१७	२०८३.०३.१५
६१	लुम्विनी काष्ठ फर्निचर उद्योग	कावासोती	१४	घरेलु	काठ बाट फर्निचर सामग्री उत्पादन गर्ने	२०७१.०४.१९	२०७६.०४.१८
६२	दाउन्ने देवि फर्निचर उद्योग	कावासोती	४	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७१.०४.२०	२०७८.०३.३०
६४	लाङ्घाली सः मिल एण्ड फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	५	साना	काठ चिरान तथा काठका फर्निचर उत्पादन	२०७१.०५.०८	२०८२.०७.०५
६३	मौलाकालिका फर्निचर उध्योग	गैंडाकोट	५	साना	काठको फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७१.०५.०८	२०८२.०७.०५
६५	गुइसन फर्निचर रद्योग	कावासोती	२	साना	फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७१.०५.१८	२०८०.०४.२१
६६	दाउन्ने देवी फर्निचर उध्योग	कावासोती	३	साना	काठ बाट फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७१.०६.२४	२०७९.१०.१३
६७	मनकामना फर्निचर उध्योग	देवचुली	१०	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७१.०७.०५	२०७६.०७.०४
६८	अधिकारी फर्निचर उद्योग	कावासोती	३	साना	काठको फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७१.०७.२५	२०७८.११.१०
६९	ब्लुम फर्निचर इन डिजाइन प्रा.लि.	देवचुली	१२	साना	फर्निचर उत्पादन विक्री वितरण	२०७१.०७.२५	२०७६.०७.२४
७०	चन्द्र फर्निचर उध्योग	देवचुली	२	साना	काठको फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७१.०८.०४	२०८१.१०.०५
७१	नारायणी घरेलु फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	६	साना	फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७१.०८.०७	२०७८.११.१७
७२	सनम फर्निचर उद्योग	देवचुली	९	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७१.०८.२५	२०८०.११.०१
७३	अशिम फर्निचर उध्योग	कावासोती	८	साना	फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७१.०८.२८	२०७६.०८.२७
७४	सरिता फर्निचर उद्योग	कावासोती	३	साना	काठको फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७१.०९.०३	२०७८.११.१८
७५	एस एस फर्निचर उद्योग	कावासोती	६	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७१.०९.०८	२०८२.१०.१९
७६	भिन्तुना फर्निचर उद्योग	बिनयी त्रिवेणी	३	साना	काठ चिरान तथा फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७१.१०.०८	२०८१.१२.२०
७७	हाम्रो विन्दु फर्निचर उध्योग	देवचुली	१३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७१.१०.१८	२०७६.१०.१७
७८	सिमरन फर्निचर उद्योग	कावासोती	५	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७१.११.२७	२०८२.०३.२७
७९	राधा कृष्ण फर्निचर उध्योग	कावासोती	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०२.०४	२०७७.०२.०३
८०	दिव्य फर्निचर उध्योग	देवचुली	५	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०२.०५	२०७९.०९.१९
८१	वेणि फर्निचर उध्योग	बिनयी त्रिवेणी	३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०२.०६	२०७७.०२.०५
८२	नवलपुर फर्निचर उद्योग	देवचुली	१३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०२.०७	२०८३.०३.०७
८३	नवलपुर फर्निचर उद्योग	देवचुली	१३	घरेलु	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०२.०७	२०८१.०३.०८

क्र.सं.	उद्योगको नाम (नेपालीमा)	पालिका	वडा	उद्योगको स्तर	उद्धेश्य	दर्ता मिति	नविकरण मिति
८४	जय सिद्धिबाबा फर्निचर उद्योग	मध्यविन्दु	१५	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०२.१८	२०७७.०२.१७
८५	पशुपति फर्निचर उध्योग	बिनयी त्रिवेणी	६	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०२.१८	२०८३.०५.०४
८६	मध्यविन्दु फर्निचर उध्योग	कावासोती	८	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०२.२९	२०७७.०२.२८
८७	सृजना काष्ठ स:मिल तथा फर्निचर उद्योग	कावासोती	१६	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०३.१०	२०८१.११.३०
८८	रिसव काष्ठ फर्निचर	गैंडाकोट	५	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०५.२०	२०८३.०६.२१
८९	पुन फर्निचर उध्योग	देवचुली	१४	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०७.१८	२०८१.०९.०२
९०	बजरङ्ग कोलाही देवी फर्निचर उद्योग	बिनयी त्रिवेणी	४	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७२.०८.१६	२०८१.०८.१६
९१	नवलपुर काष्ठ फर्निचर उध्योग	हुप्सेकोट	३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०९.०६	२०८१.०५.२१
९२	श्रेष्ठ फर्निचर उध्योग	बौदीकाली	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०९.२१	२०७७.०९.२०
९३	तारा फर्निचर उद्योग तथा स:मिल	कावासोती	१६	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.०९.२७	२०८१.०९.२०
९४	प्रतिक फर्निचर उध्योग	बिनयी त्रिवेणी	११	साना	फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.१०.०१	२०७७.०९.३०
९५	मसलाङ्ग लुङ्गु फर्निचर उध्योग	गैंडाकोट	४	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.१०.०६	२०७७.१०.०५
९६	ओम स:मिल तथा फर्निचर उद्योग	मध्यविन्दु	४	साना	गोलिया काठ चिरान तथा काठका फर्निचर तयार गर्ने	२०७२.१०.२०	२०८२.०२.३०
९७	अमरराज फर्निचर उध्योग	गैंडाकोट	१३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.१०.२५	२०७७.१०.२४
९९	ग्रिष्माञ्जली फर्निचर उध्योग	बौदीकाली	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७२.१२.०३	२०७७.१२.०२
१००	ढकाल फर्निचर उध्योग	देवचुली	१४	साना	काठको फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७२.१२.२६	२०८१.११.२९
१०१	ग्यालेक्सी स:मिल	हुप्सेकोट	१	साना	काठ चिरान गर्ने	२०७३.०१.२८	२०८०.११.२८
१०२	कार्की स:मिल फर्निचर उध्योग	कावासोती	१६	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७३.०२.१६	२०८०.११.३०
१०३	ज्योती फर्निचर उद्योग	कावासोती	१५	साना	काठका फर्निचर तथा झ्याल ढोका तयार गर्ने	२०७३.०२.१६	२०८२.०३.२६
१०४	छाप्दी बाराही फर्निचर उध्योग	कावासोती	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७३.०४.३१	२०७८.०४.३०
१०६	दाजुभाइ स:मिल तथा फर्निचर उद्योग	कावासोती	१६	साना	गोलिया काठ चिरान तथा काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७३.०५.१५	२०८२.०५.१५
१०५	सिंगुवा फर्निचर उद्योग	बुलिङटार	३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७३.०५.१५	२०८२.०५.१२
१०७	हाम्रो नवलपुर फर्निचर उध्योग	कावासोती	४	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७३.०८.०६	२०८१.१२.१९
१०८	पौडेल फर्निचर उद्योग	देवचुली	१५	साना	काठको फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७३.१२.१४	२०८२.१२.१२

क्र.सं.	उद्योगको नाम (नेपालीमा)	पालिका	वडा	उद्योगको स्तर	उद्धेश्य	दर्ता मिति	नविकरण मिति
१०९	गोमा फर्निचर उध्योग	गैंडाकोट	१२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७३.१२.२८	२०८०.१२.२७
११०	राज पुर्णिमा स:मिल फर्निचर उद्योग	बिनयी त्रिवेणी	४	साना	गोलिया काठ चिरान तथा फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७४.०१.१२	२०८३.०१.१०
१११	सुनिता फर्निचर उध्योग	बुलिङटार	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७४.०१.२०	२०७९.०१.१९
११२	अधिकारी फर्निचर उध्योग	गैंडाकोट	६	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७४.०१.२५	२०८३.०१.२३
११३	सुमन फर्निचर उध्योग	कावासोती	३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७४.०४.२४	२०८१.०९.०४
११६	अष्ट लक्ष्मी सं:मिल तथा फर्निचर उद्योग	कावासोती	१४	साना	काठ चिरान तथा फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७४.०५.१४	२०८३.०५.१२
११५	आरती काष्ठ फर्निचर उध्योग	कावासोती	६	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७४.०५.१४	२०७९.०५.१३
११७	महाराज काष्ठ फर्निचर उध्योग	कावासोती	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७४.०८.०३	२०८२.११.०२
११८	सापकोटा फर्निचर उध्योग	गैंडाकोट	१२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७४.०९.२०	२०८१.०९.१९
११९	भू.पू.फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	६	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७४.१०.२९	२०८१.१०.२८
१२०	राना फर्निचर उध्योग	हुप्सेकोट	३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७५.०१.२१	२०८०.०१.२०
१२१	स्मारिका फर्निचर उध्योग	मध्यविन्दु	१	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७५.०२.२०	२०८०.०२.१९
१२२	सापकोटा फर्निचर उध्योग	देवचुली	१४	घरेलु	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७५.०३.१८	२०८०.०३.१७
१२३	मामा भान्जा फर्निचर उद्योग	हुप्सेकोट	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७५.०५.०३	२०८०.०५.०२
१२४	लोगस फर्निचर उध्योग	हुप्सेकोट	१	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७५.०५.२५	२०८०.०५.२४
१२५	मध्यविन्दु फर्निचर उध्योग	मध्यविन्दु	९	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७५.०६.०५	२०८०.०६.०४
१२६	आर. टि.एल स:मिल तथा फर्निचर उद्योग	बौदीकाली	३	साना	गोलिया काठ चिरान तथा काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७५.१०.०६	२०८२.१०.०५
१२७	चन्द्रसुर्य फर्निचर उध्योग	कावासोती	९	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७५.११.१३	२०८०.११.१२
१२८	लक्ष्मीपुर फर्निचर उद्योग	देवचुली	१२	साना	फर्निचर सम्बन्धि कार्य गर्ने	२०७६.०३.०२	२०८३.०३.०१
१२९	ईशा काष्ठ फर्निचर उद्योग प्रा. लि	कावासोती	३	साना	काठका फर्निचरहरु उत्पादन गर्ने	२०७६.०३.११	२०८०.१२.१०
१३०	ईशा काष्ठ फर्निचर उध्योग	कावासोती	३	घरेलु	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७६.०३.११	२०८१.०३.१०
१३१	जय श्री स:मिल तथा फर्निचर उद्योग	कावासोती	३	साना	फर्निचर उत्पादन गर्ने तथा गोलिया काठ चिरान गर्ने	२०७६.०३.१६	२०८३.०३.१५
१३२	आरती फर्निचर उद्योग	देवचुली	२	साना	काठका फर्निचर सामान उत्पादन गर्ने	२०७६.०४.२०	२०८३.०४.१९
१३३	पवित्रा फर्निचर उद्योग	बिनयी त्रिवेणी	४	साना	काठका फर्निचर सामान उत्पादन गर्ने	२०७६.०४.२३	२०८१.०४.२२

क्र.सं.	उद्योगको नाम (नेपालीमा)	पालिका	वडा	उद्योगको स्तर	उद्धेश्य	दर्ता मिति	नविकरण मिति
१३४	नवलपुर फर्निचर उध्योग	कावासोती	३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७६.०५.२६	२०७८.०३.३०
१३५	ओम वेतवास फर्निचर तथा टोकरी उद्योग	बिनयी त्रिवेणी	७	साना	वेतवासबाट फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७६.०६.१४	२०८१.०६.१३
१३६	देव फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	१	साना	काठका फर्निचर हरु उत्पादन गर्ने	२०७६.०७.०६	२०८१.०७.०५
१३७	काफ्लेस्पेन नेपाल प्रा. लि	कावासोती	१७	साना	आयतित कच्चा पदार्थ तथा प्लाईडं प्रयोग गरि इन्टेरिय	२०७६.०७.०८	२०८१.०३.३०
१३८	काफ्टस्मेन नेपाल	कावासोती	१७	घरेलु	आयतित कच्चा पदार्थ तथा प्लाइउड प्रयोग गरि इन्टेरि	२०७६.०७.२६	२०८१.०७.२५
१३९	राज फर्निचर उद्योग	बिनयी त्रिवेणी	४	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७६.०८.०८	२०८१.०८.०७
१४०	गंगा फर्निचर उध्योग	कावासोती	५	साना	काठका फर्निचर का सामान उत्पादन गर्ने	२०७६.०८.११	२०८१.०८.१०
१४१	सुस्मीता फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	१	साना	काठ तथा प्लाईका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७६.१०.०७	२०८१.१०.०६
१४२	हाम्रो नवलपुर फर्निचर उध्योग	कावासोती	१०	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७६.१०.२६	२०८१.१०.२५
१४३	गढिमाई फर्निचर उद्योग	देवचुली	१	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७६.११.२२	२०८१.११.२१
१४४	जय मध्यविन्दु फर्निचर उद्योग	मध्यविन्दु	११	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७७.०४.०५	२०८२.०४.०४
१४५	मनकामना गेजेन्द्र फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	११	घरेलु	काठका फर्निचर सामान उत्पादन गर्ने	२०७७.०४.०६	२०८२.०४.०५
१४६	खुसी फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	५	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७७.०६.०८	२०८२.०६.०७
१४८	कृष्मा एण्ड कृष्मत फर्निचर उध्योग	कावासोती	१	साना	फर्निचर का सामान उत्पादन गर्ने	२०७७.०६.२५	२०८२.०६.२४
१४९	हिमाल फर्निचर	कावासोती	८	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७७.०६.२८	२०८२.०६.२७
१५०	के.सी फर्चिर एण्ड काष्ठ उध्योग	कावासोती	३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७७.०७.१९	२०८२.०७.१८
१५१	प्रयास फर्निचर उद्योग	मध्यविन्दु	१०	साना	काठका फर्निचर उत्पादन कार्य गर्ने	२०७७.०९.१९	२०८२.०३.३०
१५२	ॐ फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	११	साना	फर्निचर का सामान उत्पादन गर्ने	२०७७.०९.२०	२०८२.०९.१९
१५३	आचार्य काष्ठ फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	१५	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७७.०९.२६	२०८२.०९.२५
१५४	देवकोटा फर्निचर उध्योग	कावासोती	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७७.०९.२६	२०८२.०९.२५
१५५	जे.के फर्निचर उध्योग	देवचुली	१४	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७७.१०.२८	२०८२.१०.२७
१५६	मुस्कान फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	२	साना	फर्निचर का सामान उत्पादन गर्ने	२०७७.११.०३	२०८२.११.०२
१५७	गुरौ फर्निचर उद्योग	हुप्सेकोट	२	साना	काठका फर्निचर का सामान उत्पादन गर्ने ।	२०७७.११.१७	२०८२.११.१६
१५८	एस डि फर्निचर उद्योग	कावासोती	१६	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७७.१२.०३	२०७९.१२.०२

क्र.सं.	उद्योगको नाम (नेपालीमा)	पालिका	वडा	उद्योगको स्तर	उद्धेश्य	दर्ता मिति	नविकरण मिति
१५९	कंडेल काष्ठ फर्निचर उध्योग	गैंडाकोट	१४	साना	काठका फर्निचर सम्वन्धि कार्य गर्ने	२०७७.१२.०३	२०७९.१२.०२
१६०	लाङ्गाली खगी फर्निचर उध्योग	कावासोती	८	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७७.१२.१७	२०८२.१२.१६
१६१	बैष्णो देवी मोडलिङ्ग ईण्डष्ट्रिज उध्योग	कावासोती	९	साना	काठ प्रशोधन गरि मोल्डीङ लिस्टिक तथा फर्निचर उत्प	२०७८.०४.१०	२०८३.०४.०९
१६२	कृशर काष्ठ तथा फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	५	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७८.०४.२८	२०८३.०४.२७
१६३	मुस्कान फर्निचर उद्योग	कावासोती	३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७८.०९.०१	२०८३.०८.३०
१६४	कावासोती सःमिल	कावासोती	९	घरेलु	गोलिया काठ चिरान गर्ने ।	२०७८.०९.०२	२०८३.०९.०१
१६५	माहाराजा फर्निचर उद्योग	कावासोती	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७८.०९.२९	२०८३.०९.२८
१६६	लक्ष्मी फर्निचर उद्योग	कावासोती	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७८.१०.२५	२०८३.१०.२४
१६७	भुर्तेल फर्निचर उद्योग	कावासोती	३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७८.१०.२५	२०८३.१०.२४
१६८	गुहेश्वरी फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	८	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७८.१०.२६	२०८३.१०.२५
१६९	देव सःमिल तथा फर्निचर उद्योग	कावासोती	६	साना	काठ चिरान तथा फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७८.११.१६	२०८३.११.१५
१७०	आर बि फर्निचर उद्योग	कावासोती	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७८.११.२३	२०८३.११.२२
१७१	गरिमा फर्निचर उद्योग	कावासोती	१	साना	फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७८.११.२७	२०८३.११.२६
१७२	गंगा सःमिल एण्ड फर्निचर उद्योग	कावासोती	४	साना	काठ चिरान तथा फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७८.१२.०१	२०८३.११.३०
१७३	गिरी फर्निचर उद्योग	कावासोती	३	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७८.१२.२२	२०८३.१२.२१
१७४	एम.के.सःमिल	बिनयी त्रिवेणी	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७९.०१.१२	२०८१.०३.३१
१७५	लाफा फर्निचर उद्योग	देवचुली	११	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७९.०१.१४	२०८४.०१.१३
१७७	एम.के सः मिल उद्योग	कावासोती	३	साना	काठ चिरान तथा फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७९.०२.१६	२०८४.०२.१५
१७६	वेस्ट फर्निचर उद्योग	हुप्सेकोट	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७९.०२.१६	२०८४.०२.१५
१७८	सगरमाथा फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	५	घरेलु	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७९.०३.०१	२०८४.०२.३०
१७९	गणपति सःमिल तथा फर्निचर उद्योग	देवचुली	१३	साना	काठ चिरान तथा फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७९.०३.०५	२०८२.०३.३०
१८०	शिव फर्निचर उद्योग	देवचुली	५	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७९.०३.०९	२०८४.०३.०८
१८१	अधिकारी फर्निचर उद्योग	देवचुली	१४	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने ।	२०७९.०५.०७	२०८३.०४.१०
१८२	एस.एस. सःमिल उद्योग	कावासोती	६	साना	गोलिया काठ चिरान गर्ने	२०७९.०५.०८	२०८१.०५.०७

क्र.सं.	उद्योगको नाम (नेपालीमा)	पालिका	वडा	उद्योगको स्तर	उद्धेश्य	दर्ता मिति	नविकरण मिति
१८३	गौतम स:मिल तथा फर्निचर उद्योग	देवचुली	१७	साना	गोलिया काठ चिरान तथा फर्निचर उत्पादन गर्ने।	२०७९.०५.१६	२०८१.०५.१५
१८४	भण्डारी फर्निचर उद्योग	कावासोती	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७९.०९.०६	२०८१.०९.०५
१८५	डि.के फर्निचर उद्योग	कावासोती	२	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७९.०९.०६	२०८१.०९.०६
१८६	श्री विरेन्द्र फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	१	साना	फर्निचरका सामानहरु उत्पादन गर्ने	२०७९.१०.२३	२०८१.१०.२३
१८७	निवान्सी स:मिल	गैंडाकोट	११	साना	काठ चिरान गर्ने	२०७९.११.१५	२०८१.११.१४
१८८	अंशु स: मिल एण्ड फर्निचर	देवचुली	१४	साना	काठ चिरान तथा फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७९.११.१६	२०८१.११.१५
१८९	नवलपुर काष्ठ स:मिल	हुप्सेकोट	३	साना	गोलिया काठ चिरान गर्ने	२०७९.११.२२	२०८१.११.२१
१९०	अधिकारी स:मिल	कावासोती	३	साना	गोलिया काठ चिरान गर्ने	२०७९.१२.०२	२०८१.१२.०१
१९१	मामा भान्जा स:मिल	हुप्सेकोट	२	साना	गोलिया काठ चिरान गर्ने	२०७९.१२.०२	२०८१.१२.०१
१९२	डि.आर फर्निचर उद्योग	कावासोती	१०	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७९.१२.०८	२०८१.१२.०७
१९३	मेनुका फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	११	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७९.१२.१२	२०८१.१२.११
१९५	लक्ष्मी फर्निचर एण्ड स:मिल	बिनयी त्रिवेणी	१	साना	गोलिया काठ चिरान तथा काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७९.१२.१९	२०८१.१२.१९
१९४	राम फर्निचर उद्योग	मध्यविन्दु	१	साना	काठका सामाग्री निर्माण गर्ने	२०७९.१२.१९	२०८१.१२.१८
१९६	संयोग फर्निचर उद्योग	गैंडाकोट	१४	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०७९.१२.२८	२०८१.१२.२७
१९७	आरती स:मिल	गैंडाकोट	१७	साना	गोलिया काठ चिराना गर्ने ।	२०८०.०२.०३	२०८२.०२.०३
१९८	पुजा फर्निचर	देवचुली	१	साना	काठका फर्निचर निर्माण गर्ने।	२०८०.०२.०४	२०८२.०२.०४
१९९	दाउन्ने देवी फर्निचर उद्योग	बिनयी त्रिवेणी	१	साना	काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने।	२०८०.०२.१६	२०८२.०२.१६
२००	भिन्तुना स:मिल	बिनयी त्रिवेणी	४	साना	गोलिया काठ चिरान गर्ने ।	२०८०.०४.०२	२०८२.०४.०२
२०१	कृष्ण स:मिल एण्ड काष्ठ उद्योग	मध्यविन्दु	७	साना	गोलिया काठ चिरान तथा काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०८०.०५.०४	२०८२.०५.०४
२०२	दिदीवहिनी स:मिल तथा फर्निचर उद्योग	कावासोती	७	साना	गोलिया काठ चिरान तथा फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०८०.०५.०५	२०८२.०५.०५
२०३	बि. एण्ड स:मिल तथा फर्निचर उद्योग	मध्यविन्दु	७	साना	गोलिया काठ चिरान तथा काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०८०.१०.०३	२०८२.१०.०३
२०४	देवचुली काष्ठ उद्योग तथा स:मिल	गैंडाकोट	११	साना	गोलिया काठ चिराना तथा काठका फर्निचर उत्पादन गर्ने	२०८०.१०.१०	२०८२.१०.१०

सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम

नेपाल सरकार
उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय नवलपुर
गण्डकी प्रदेश, नेपाल
आयोजना सुचना पाटी
१. योजनाको नाम:- शिसवार वगैंचा हरित पार्क निर्माण
देवचुली न. पा वडा नं:- १७
२. योजना संचालन गर्ने कार्यालय डिभिजन वन कार्यालय नवलपुर
योजनाको कुल लागत:- रु. ५५५८२०/-
(क) डिभिजन वन कार्यालय बाट रु. ५०००००/-
(ख) जन सहभागिता बाट रु. ५५८२०/-
४. योजना सम्झौता मिति :-
५. योजना सम्पन्न भएको मिति :-
६. निर्माण संयोजक:- शिसवार मध्यवर्ति सामुदायिक वन
उपभोक्ता समितिको अध्यक्ष:- भोजनाथ ढकाल

"हाम्रो भूमि हाम्रो भविष्य"
५२ औं विश्व वातावरण दिवस-२०८१
को अवसरमा आयोजित
वृक्षारोपण कार्यक्रम
२३ जेष्ठ २०८१
5 June, 2024
आयोजक :
डिभिजन वन कार्यालय, नवलपुर
सहकार्य :
JCI
Nawalpur

नर्सरी तथा विरुवा उत्पादन

वन्यजन्तु उद्दार

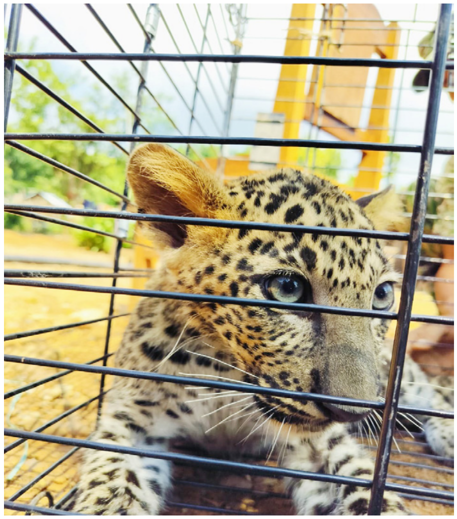

कवुलियति वन विकास कार्यक्र

साझेदारी वन व्यवस्थापन

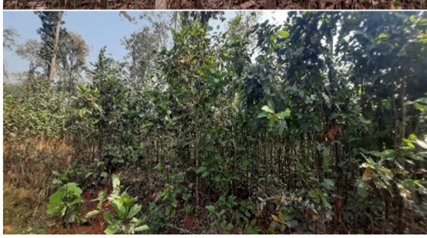

FOREST-FIRE FIGHTING
ON-SLIP VEHICLE

डडेलो नियन्त्रणमा लगानी,
भविष्यको लागि आम्दानी।
वन डडेलो रोकथाम तथा नियन्त्रण

कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार सुधार

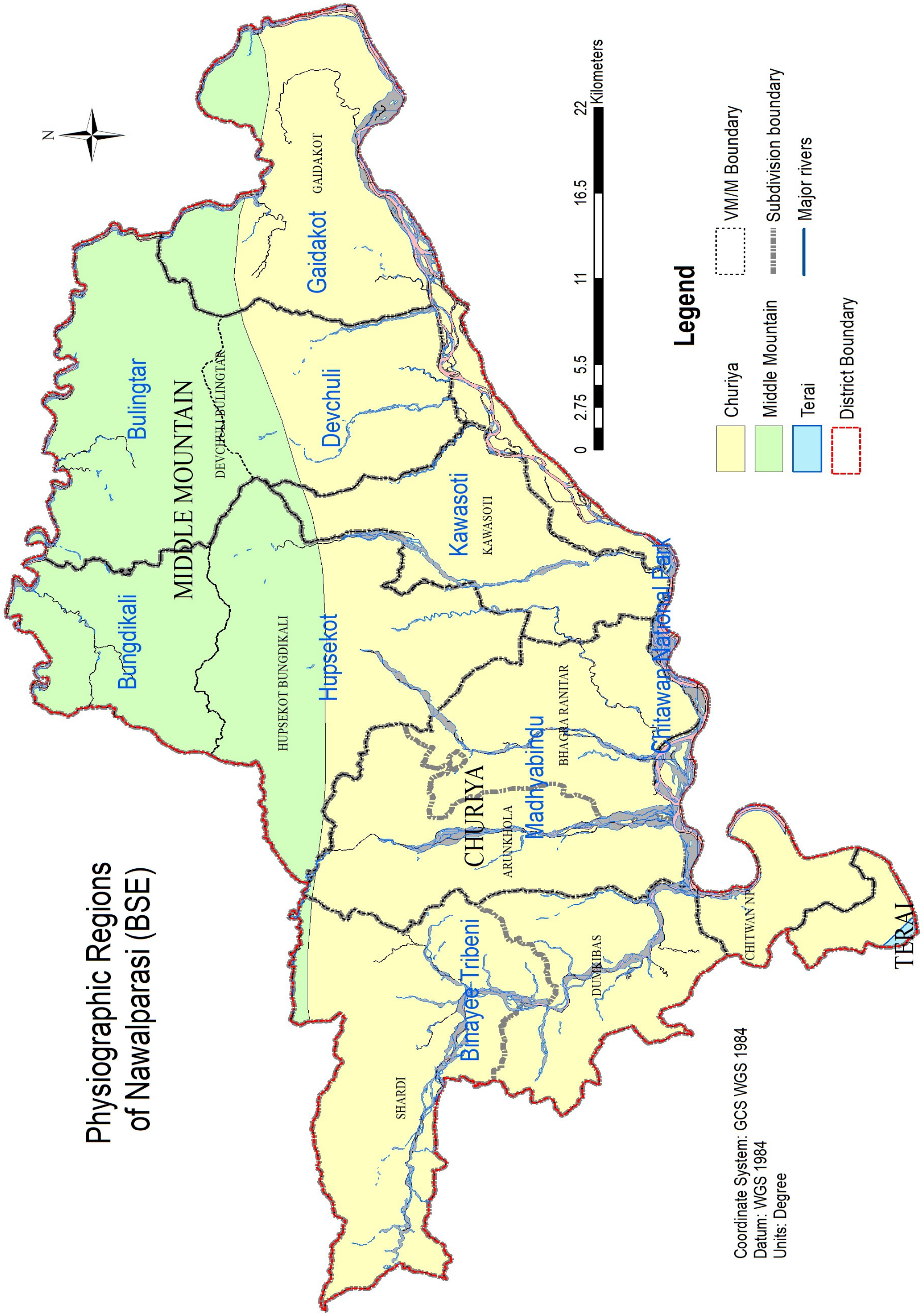
Physiographic Regions
of Nawalparasi (BSE)
N
0 2.75 5.5 11 16.5 22
Kilometers
Legend
Churiya
Middle Mountain
Terai
District Boundary
VM/M Boundary
Subdivision boundary
Major rivers
MIDDLE MOUNTAIN
CHURIYA
TERAI
Gaidakot
GAIDAKOT
Devchuli
DEVCHULI BULINGTAR
Bulingtar
Kawasoti
KAWASOTI
Bungdikali
HUPSEKOT BUNGDIKALI
Hupsekot
BHAGRA RANITAR
Madhyabindu
ARUNKHOLA
Chitawan National Park
CHITWAN NP
Binayee Tribeni
DUMKIBAS
SHARDI
Coordinate System: GCS WGS 1984
Datum: WGS 1984
Units: Degree

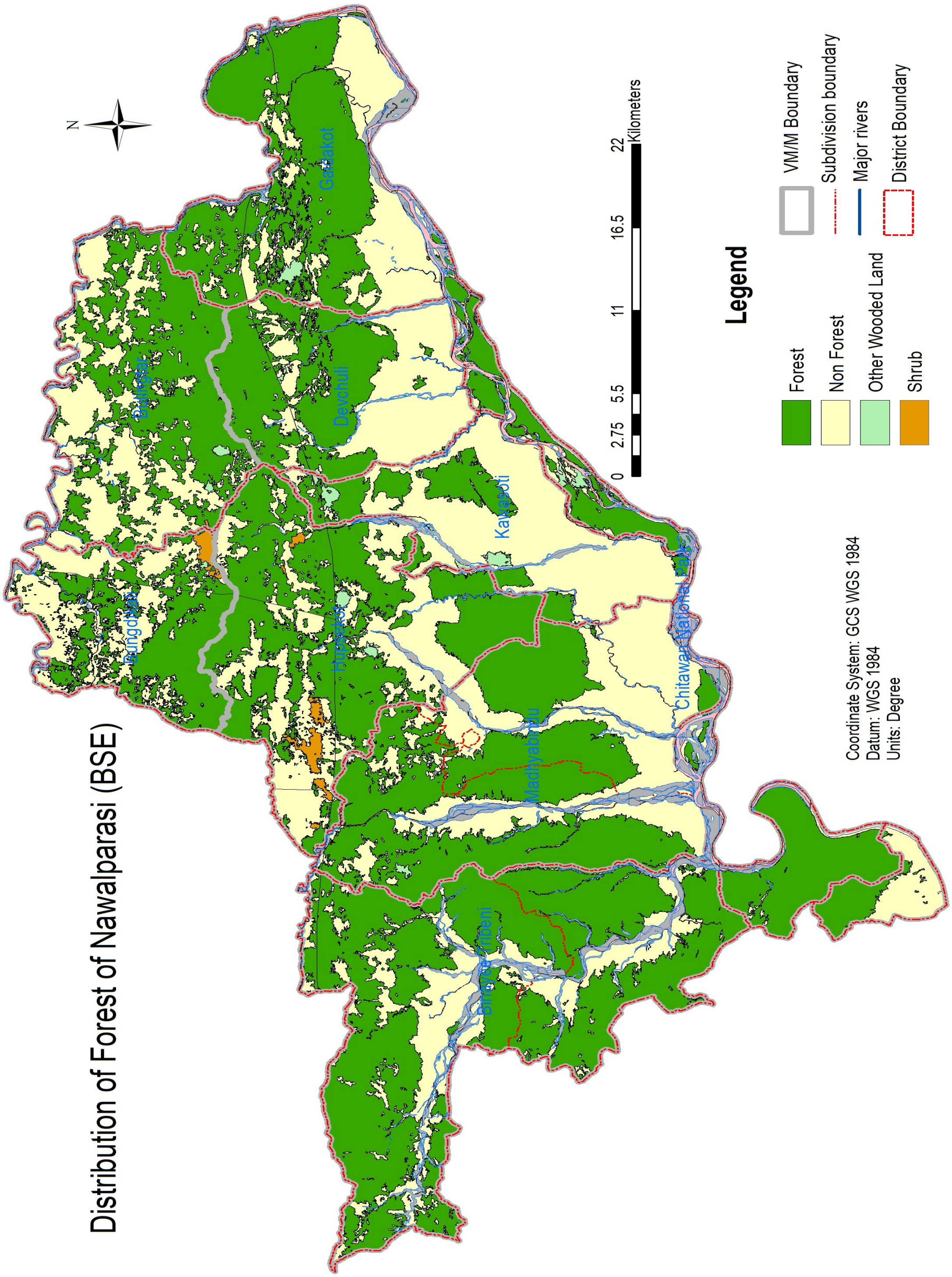
Distribution of Forest of Nawalparasi (BSE)
N
Gaidakot
Bulingtar
Devchuli
Kawasoti
Bungdikali
Hupsekot
Madhyabindu
Chitawan National Park
Binayee Triveni
0
2.75
5.5
11
16.5
22
Kilometers
Legend
Forest
Non Forest
Other Wooded Land
Shrub
VM/M Boundary
Subdivision boundary
Major rivers
District Boundary
Coordinate System: GCS WGS 1984
Datum: WGS 1984
Units: Degree